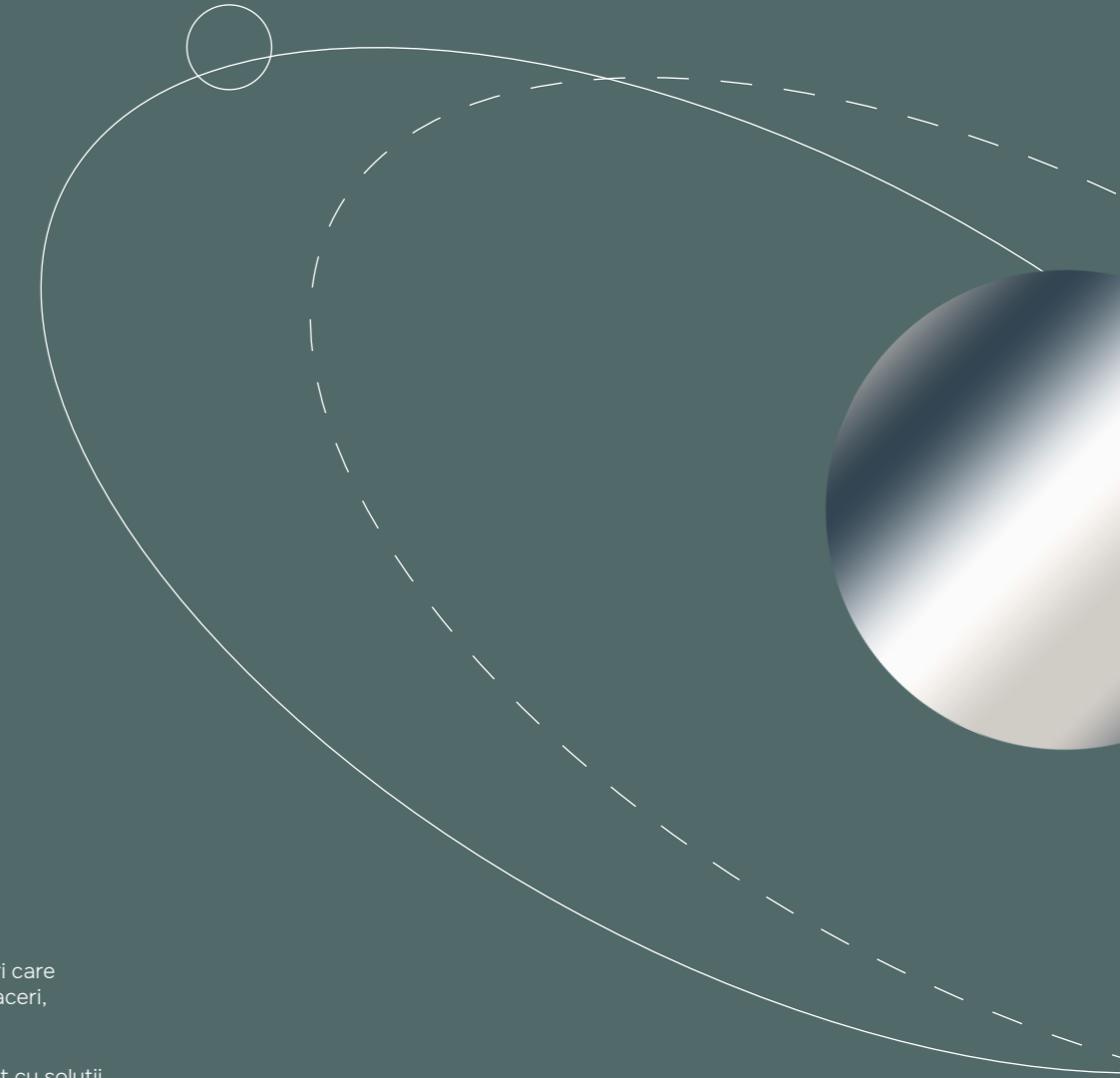

RAPORT ANUAL 2023

Un Deceniu de Reforme

Consiliul Economic pe lângă Prim-ministrul RM este o platformă de dezbateri care asigură dialogul și cooperarea dintre autoritățile publice, comunitatea de afaceri, partenerii de dezvoltare și comunitatea științifică.

Timp de 10 ani, Consiliul a ajuns o comunitate din 145 de membri, care a venit cu soluții și expertiză pe marginea a peste 200 de subiecte și inițiative.

CUPRINS

6	TOP 10 REALIZĂRI ÎN 10 ANI
10	ETAPELE EVOLUȚIEI CONSILULUI ECONOMIC
14	MESAJUL PARTENERILOR DE DEZVOLTARE
22	MESAJUL ȘEFILOR GRUPURILOR DE LUCRU
30	ACTIVITĂȚILE CONSILULUI ECONOMIC ÎN 2023:
31	Dereglementarea activității de afaceri
34	Digitalizarea economiei
38	Tranziția la economia verde
44	Abilitatea economică a femeilor și economia incluzivă
48	Alte subiecte importante
50	Construirea dialogului public-privat
58	SONDAJ ANUAL AL MEMBRILOR CONSILULUI ECONOMIC

CUPRINS

Top 10 Realizări în 10 ani

Simplificarea procedurii de lansare a unei afaceri

În pofida lansării în 2012 a ghișeului unic pentru înregistrarea întreprinderilor, antreprenorii mai erau nevoiți să prezinte informații unui șir întreg de instituții de stat: Camera Înregistrării de Stat, Biroul Național de Statistică, Serviciul Fiscal de Stat, Casa Națională de Asigurări Sociale și Compania Națională de Asigurări în Medicină, din cauza faptului că regulamentele interne nu au fost adaptate conform legislației. Acest lucru a fost semnalat în anul 2014 la CE.

Timp de patru luni procedura de înregistrare a afacerii a fost simplificată de la cinci pași la un pas, iar durata - de la cinci zile la o zi, fiind adaptate regulamentele interne ale instituțiilor menționate. Estimările au arătat că această reformă a adus comunității de afaceri cca 480.000 lei anual economii.

Reducerea numărului de acte în procesul de vămuire a mărfurilor importate / exportate

Codul Vamal și Hotărârile Guvernului în domeniul vamal nu determinau expres lista actelor necesare vămuirii și cuprindeau doar o normă generală, conform căreia declarațiile vamale, prezentate organului vamal, trebuiau să fie însoțite de documente necesare vămuirii - cca 20 la număr.

Urmare intervenției CE, Serviciul Vamal a revizuit Regulamentul de aplicare a destinațiilor vamale, care a avut drept scop reducerea numărului de acte necesare vămuirii mărfurilor importate/exportate în Moldova. Numărul actelor, care însoțeau declarația vamală a fost redus la 6. Reforma, care a fost promovată cu suportul CE, a dus economii comunității de afaceri în valoare de 40 milioane lei, anual.

Reforma actelor permissive

Reforma actelor permissive a fost desfășurată pe parcursul anilor 2016-2017. Aceasta presupunea reducerea numărului de acte permissive de la 416 la 149 și operarea numeroaselor modificări la legislația care ține de acte permissive, reducând substanțial povara de reglementare în acest domeniu.

Asupra modificărilor legislative, ulterior aprobate de Parlament, a lucrat Ministerul Economiei și Infrastructurii, cu implicarea Consiliului Economic și asistența tehnică din partea Corporației Financiare Internaționale din cadrul Grupului Băncii Mondiale. Conform estimărilor Corporației Financiare Internaționale, această reformă a adus oamenilor de afaceri din Moldova economii de cca. 240 milioane lei anual.

Facilitarea obținerii permisului de lucru și de ședere pentru lucrătorii străini

Urmare a reformei, promovate în 2018, decizia de prelungire sau acordare a dreptului de muncă sau de ședere pentru cetățenii străini se ia în 15 zile, și nu în 100, cum a fost până la reformă. Iar perfectarea actelor și emiterea permisului se efectuează într-un termen de până la 7 zile.

A fost redus, de la 10 la 6, numărul de acte pe care trebuie să le prezinte lucrătorii migranți. Costul vizelor pentru Moldova a fost redus la 40 de euro. A fost sporită și responsabilitatea angajatorului pentru străinul invitat la muncă în Republica Moldova, astfel fiind prevenită pe viitor crearea unor canale de migrație ilegală pentru străinii din țările cu risc sporit de migrație. Această reformă, potrivit datelor Băncii Mondiale, a adus mediului de afaceri din țară, economii în valoare de cel puțin 21 de milioane de lei anual.

Reforma domeniului controlului de stat

În anii 2016-2017 Ministerul Economiei, cu asistență tehnică din partea Corporației Financiare Internaționale și implicarea Consiliului Economic, a promovat reforma domeniului controlului de stat asupra activității de întreprinzător, prin care a fost redus numărul organelor cu atribuții în domeniul controlului de la 58 la 18, introduse cerințe pentru un control mai transparent, previzibil, eficient și cu o povara mai mică față de întreprinzători.

Experții Secretariatului CE au contribuit la elaborarea, consultarea și promovarea reformei în Guvern și Parlament.

CUPRINS

6	TOP 10 REALIZĂRI ÎN 10 ANI
10	ETAPELE EVOLUȚIEI CONSILULUI ECONOMIC
14	MESAJUL PARTENERILOR DE DEZVOLTARE
22	MESAJUL ȘEFILOR GRUPURILOR DE LUCRU
30	ACTIVITĂȚILE CONSILULUI ECONOMIC ÎN 2023:
31	Dereglementarea activității de afaceri
34	Digitalizarea economiei
38	Tranziția la economia verde
44	Abilitatea economică a femeilor și economia incluzivă
48	Alte subiecte importante
50	Construirea dialogului public-privat
58	SONDAJ ANUAL AL MEMBRILOR CONSILULUI ECONOMIC

Crearea ghișeului unic de raportare pentru agenții economici

În 2018 a fost creat ghișeul unic de raportare on-line - raportare.gov.md. Ghișeul a fost creat pe platforma de raportare fiscală, prin colaborarea dintre Ministerul Finanțelor, Serviciul Fiscal de Stat, Biroul Național de Statistică, Casa Națională de Asigurări Sociale, Compania Națională de Asigurări în Medicină, cu suportul Secretariatului Consiliului Economic. Ghișeul permite depunerea online a tuturor rapoartelor fiscale (101 dări de seamă), celor către CNAM (2 rapoarte și o dare de seamă fiscală), CNAS (1 raport și o dare de seamă fiscală), Ministerului Finanțelor (1 raport) și a 27 de rapoarte statistice și financiare, care sunt depuse Biroului Național de Statistică cel mai frecvent și de cel mai mare număr de agenți economici.

Reducerea procedurilor și birocrăției în domeniul construcțiilor

În 2019 Guvernul a aprobat modificări la un șir de acte normative prin care optimizează procedurile de reglementare în domeniul construcțiilor. Cea mai importantă modificare ținea de recepția construcțiilor, finanțate din investiții private, unde a fost exclusă participarea reprezentanților primăriilor și unor autorități publice centrale. Modificările au reprezentat un efort comun al Ministerului Economiei și Infrastructurii, Consiliul Economic și Agenției pentru Cooperarea Internațională a Germaniei (GIZ). Urmare a reformei, "Doing Business" 2020, menționa că Republica Moldova a crescut cu 16 poziții la compartimentul Acte permissive în construcții – de pe locul 172 pe 156.

Studiul de Impact al Pandemiei COVID-19 asupra sectoarelor economice și Matricea cu politici

În martie 2020 Secretariatul CE a colectat de la comunitatea de afaceri 440 solicitări și propuneri antiCOVID-19. Acestea erau legate de fiscalitate și raportare, relații de muncă, măsuri de sprijin financiar-bancar, ajutor de stat și relații contractuale civile. În scurt timp după aceasta, Secretariatul CE, cu suportul BERD și a Ambasadei Regatului Unit al Marii Britanii, a pornit elaborarea Studiului de Impact al Pandemiei COVID-19 asupra sectoarelor economice și a Matricei cu măsuri.

Documentul conținea și evaluarea impactului propunerilor businessului venite în martie 2020. Au fost stabilite costurile bugetare, efectele asupra cifrei de afaceri și veniturile prognozate la buget. În 2021 Comisia Națională Extraordinară pentru Sănătate Publică a luat în considerare informația actualizată din Studiu în procesul de elaborare și aprobare a măsurilor de sănătate publică. Unele propuneri din document s-au regăsit în Planul de acțiuni al Guvernului pentru 2021-2022.

▶ TOP 10 REALIZĂRI ÎN 10 ANI

Parlamentul a adoptat primul Pachet legislativ pentru digitalizarea economiei

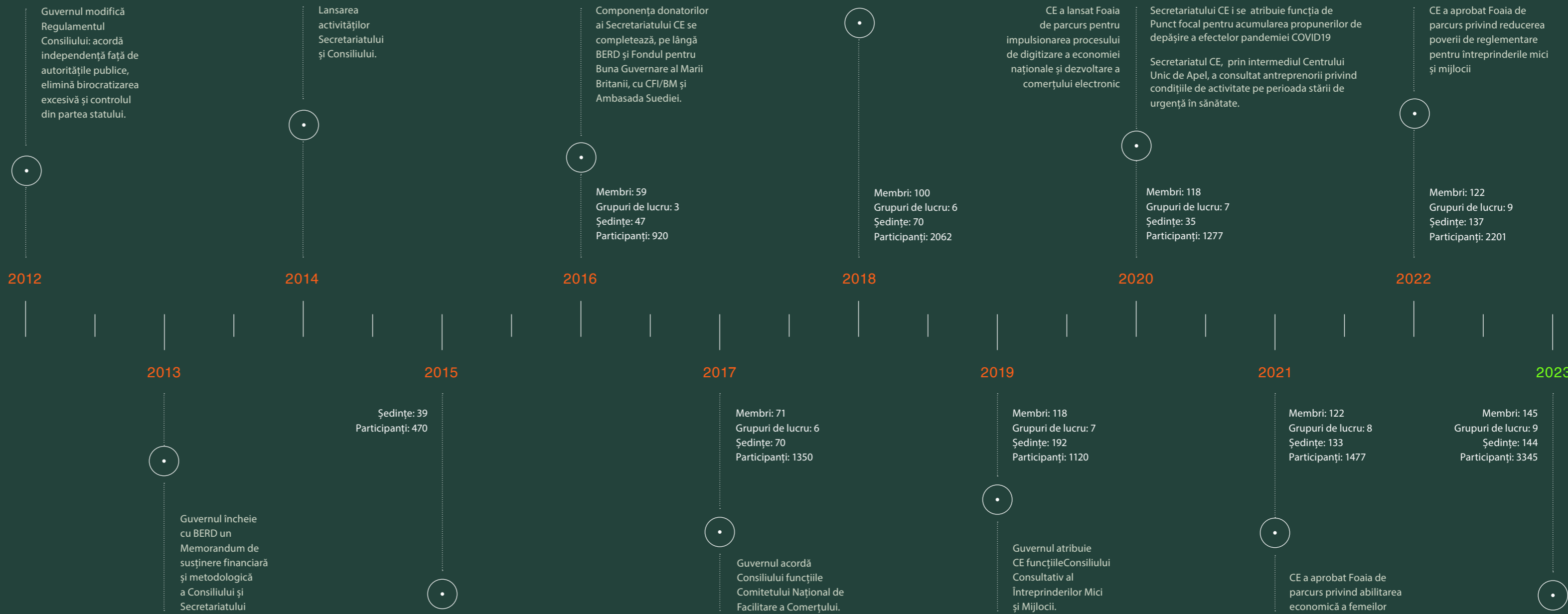
Au fost simplificate o serie de norme legate de autentificarea notarială în gestiunea companiilor, s-au liberalizat normele privind protecția datelor cu caracter personal, eliminarea autorizației pentru prelucrarea datelor cu caracter personal etc. Modificările au fost elaborate în baza subiectelor din „Foaia de parcurs pentru digitalizarea economiei naționale și dezvoltarea comerțului electronic”, elaborată de Consiliul Economic, cu suportul BERD, IFC, USAID, GIZ, Fondul Guvernului Marii Britanii pentru Buna Guvernare. În 2021 Parlamentul a votat modificări care permit antreprenorilor, la distanță să-și înregistreze afacerile, să modifice actele de constituire și să închidă afacerea.

Evaluarea rapidă a impactului economic al războiului și elaborarea unui plan de acțiuni anticriză

La solicitarea Ambasadei Regatului Unit al Marii Britanii, în 2022 Secretariatul CE a inițiat un studiu privind impactul economic al războiului din Ucraina și dezvoltarea de soluții economice. Studiul a fost realizat cu participarea membrilor CE și al altor părți interesate. La exercițiu s-a alăturat proiectul USAID Moldova Future Technologies Activity. Activitatea a fost implementată în cadrul unui grup de lucru creat și coordonat de Ministerul Economiei. În cadrul studiului, a fost elaborat un set de acțiuni care țineau de îmbunătățirea cadrului de reglementare, dar și acțiuni descrise sub forma unor fișe care implicau și un sprijin financiar sau fiscal pentru comunitatea de afaceri.

Studiul a fost prezentat Prim-ministrului, iar mai multe acțiuni au fost incluse în documente de politici și implementate de Guvern, iar fișele acțiunilor au fost folosite în discuții pentru potențiale propuneri de proiecte la forumuri economice importante, precum Conferința donatorilor de la Berlin și București.

Etapele Evoluției Consilului Economic

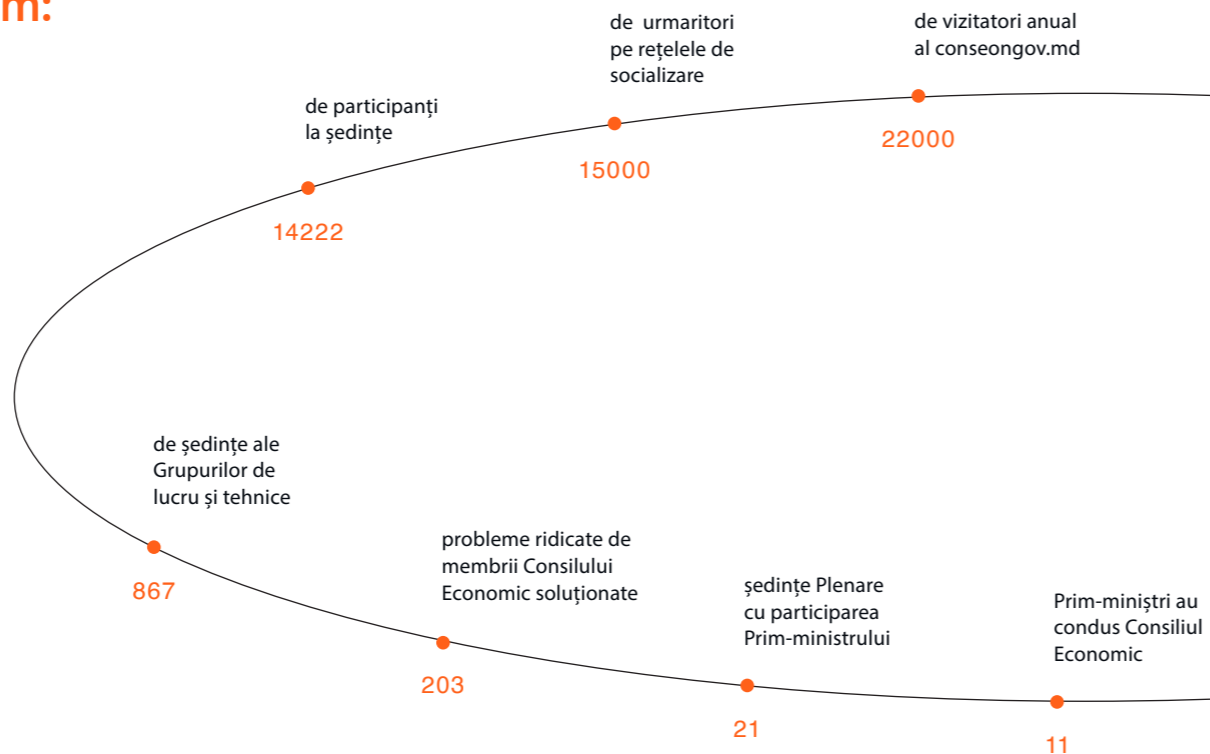
CUPRINS

- 6 TOP 10 REALIZĂRI ÎN 10 ANI
- 10 ETAPELE EVOLUȚIEI CONSILULUI ECONOMIC
- 14 MESAJUL PARTENERILOR DE DEZVOLTARE
- 22 MESAJUL ȘEFILOR GRUPURILOR DE LUCRU
- 30 ACTIVITĂȚILE CONSILULUI ECONOMIC ÎN 2023:
 - 31 Dereglementarea activității de afaceri
 - 34 Digitalizarea economiei
 - 38 Tranzitia la economia verde
 - 44 Abilitatea economică a femeilor și economia incluzivă
 - 48 Alte subiecte importante
 - 50 Construirea dialogului public-privat
- 58 SONDAJ ANUAL AL MEMBRILOR CONSILULUI ECONOMIC

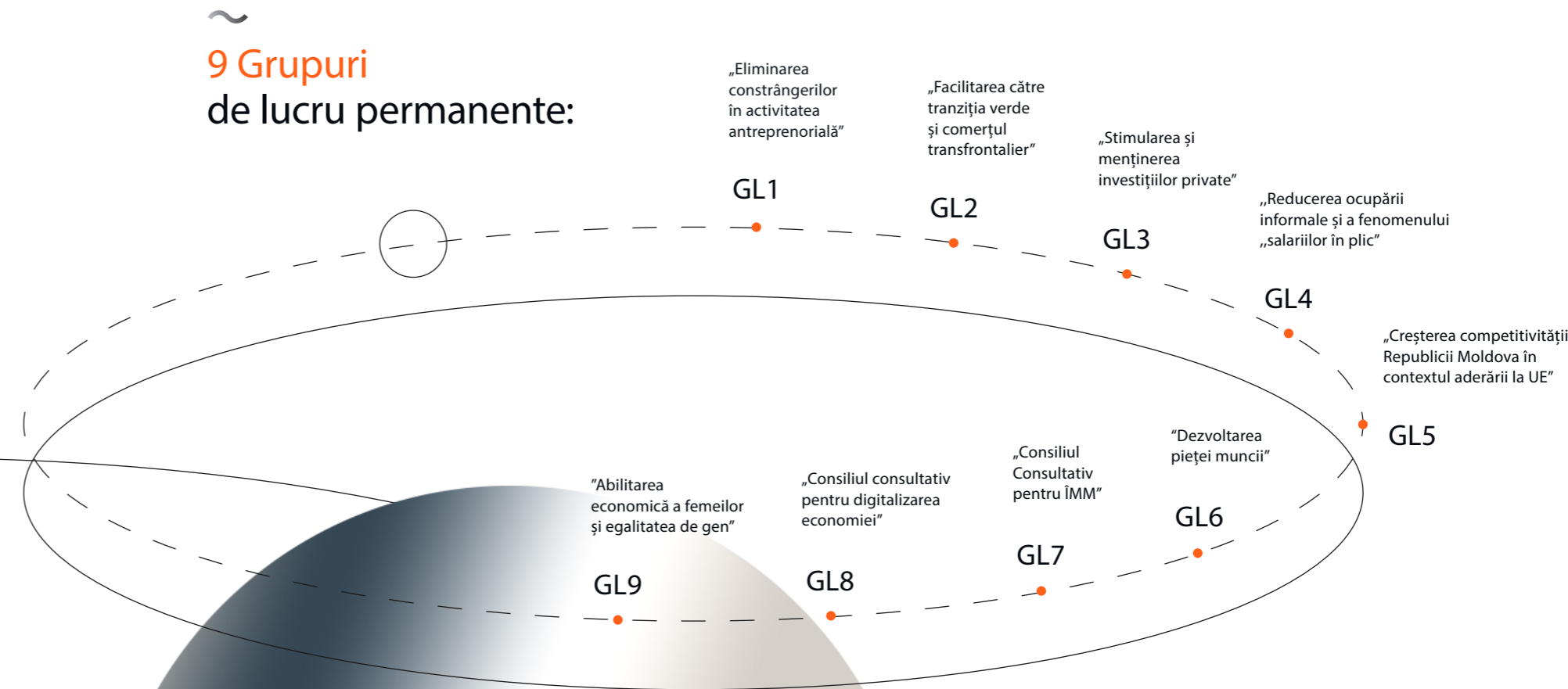
CUPRINS

6	TOP 10 REALIZĂRI ÎN 10 ANI
10	ETAPELE EVOLUȚIEI CONSILULUI ECONOMIC
14	MESAJUL PARTENERILOR DE DEZVOLTARE
22	MESAJUL ȘEFILOR GRUPURILOR DE LUCRU
30	ACTIVITĂȚILE CONSILULUI ECONOMIC ÎN 2023:
31	Dereglementarea activității de afaceri
34	Digitalizarea economiei
38	Tranziția la economia verde
44	Abilitatea economică a femeilor și economia incluzivă
48	Alte subiecte importante
50	Construirea dialogului public-privat
58	SONDAJ ANUAL AL MEMBRILOR CONSILULUI ECONOMIC

După un deceniu de activitate avem:

9 Grupuri de lucru permanente:

Consiliul Economic astăzi numără 145 membri:

- 68 de asociații de business,
- 12 reprezentanți ai comunității de cercetare,
- 16 parteneri internaționali de dezvoltare,
- 49 instituții publice.

CUPRINS

6	TOP 10 REALIZĂRI ÎN 10 ANI
10	ETAPELE EVOLUȚIEI CONSILULUI ECONOMIC
14	MESAJUL PARTENERILOR DE DEZVOLTARE
22	MESAJUL ȘEFILOR GRUPURILOR DE LUCRU
30	ACTIVITĂȚILE CONSILULUI ECONOMIC ÎN 2023:
31	Dereglementarea activității de afaceri
34	Digitalizarea economiei
38	Tranziția la economia verde
44	Abilitatea economică a femeilor și economia incluzivă
48	Alte subiecte importante
50	Construirea dialogului public-privat
58	SONDAJ ANUAL AL MEMBRILOR CONSILULUI ECONOMIC

Mesajul Partenerilor de Dezvoltare

BERD

2023 a fost un an de referință pentru Moldova.

În iunie, aceasta a primit statutul de candidat la UE, iar Consiliul European a decis să deschidă negocierile de aderare la sfârșitul anului 2023.

Acesta este un punct de reper, care recunoaște angajamentul Guvernului Republicii Moldova de a se lansa în călătoria unui program ambițios de reforme. Consiliul Economic din Moldova a jucat și va continua să joace un rol important în succesul Moldovei.

Consiliul Economic se află de mai mulți ani în prima linie a reformelor privind climatul de afaceri din Moldova. Cu sprijinul BERD și al Regatului Unit, Consiliul a trecut peste mai multe schimbări de Guvern în ultimii 7-8 ani, păstrându-și integritatea profesională, iar acum este poziționat în mod unic pentru a servi drept punct focal pentru dialogul dintre Guvern și reprezentanții sectoru-

CATARINA BJORLIN HANSEN,

Șefa Oficiului Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare în Republica Moldova

lui privat. Consiliul economic contribuie la identificarea principalelor provocări pentru întreprinderi și investitori și la elaborarea reformelor politice necesare. De o importanță complementară sunt echipele de sprijinire a reformei ale BERD, integrate în cadrul Guvernului, care lucrează în strânsă colaborare cu Consiliul Economic, asigurându-se că reformele de politică facilitate de Consiliu sunt puse în aplicare în mod eficient de către Guvern (și ulterior monitorizate și raportate de către Consiliul Economic), închizând o buclă de feedback circular al reformei, de la identificarea provocărilor legate de climatul investițional, la identificarea reformei de politică, la punerea în aplicare a reformei de politică, facilitarea investițiilor, monitorizarea și raportarea reformei și a investițiilor. BERD și-a intensificat sprijinul acordat Moldovei de la începutul războiului Rusiei împotriva Ucrainei. Am investit în această perioadă puțin sub 1 miliard de euro în această țară. Reformele de politică aduse de Consiliul Economic au contribuit la deblocarea unora dintre aceste investiții pentru noi, ca bancă, și ne-au permis să atragem investițiile sectorului privat în noi sectoare și produse. Utilizând impactul investițiilor BERD ca indicator pentru măsurarea investițiilor totale în țară, suntem mândri de rezultate.

În plus, sprijinirea Consiliului Economic a conferit atât BERD, cât și Regatului Unit niveluri de acces și vizibilitate fără precedent în Guvern. Acest tip de expunere și acest mecanism de schimb de informații de zi cu zi reprezintă o platformă unică de dialog public-privat.

Din experiența mea personală de a lucra la peste 100 de proiecte în numeroase țări, niciuna dintre operațiunile de creditare nu s-a apropiat de tipul de acces, de influență politică sau de recunoaștere pe care le oferă sprijinul nostru pentru consiliile economice în țările în care operează BERD.

ES. FERN HORINE,

Ambasadoarea Majestății Sale al Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord în Republica Moldova

Ambasada Marii Britanii

Regatul Unit sprijină o Moldovă puternică, stabilă și prosperă. Din 2015, am fost în prima linie în furnizarea de sprijin financiar orientat prin intermediul asistenței tehnice pentru un spectru larg de inițiative în domenii-cheie, cum ar fi buna guvernare, combaterea corupției și creșterea economică. Aceasta include sprijinul nostru pentru Consiliul Economic pe lângă Prim-ministru - o platformă vitală care facilitează un dialog semnificativ între sectorul privat, comunitatea de afaceri și factorii de decizie politică,

cu scopul de a dezvolta un mediu de afaceri transparent și favorabil în Moldova. Consiliul contribuie la aprofundarea rezilienței și redresării economice. Eforturile comune ale Guvernului și ale Consiliului au dus la stabilirea priorităților pentru diverse inițiative menite să contribuie la creșterea economică durabilă a Moldovei.

Această activitate vizează reducerea birocrației, simplificarea operațiunilor de afaceri, promovarea dereglementării și a digitalizării, promovarea creșterii comerțului electronic și eliminarea barierelor în calea emancipării economice a femeilor. Toate acestea sunt măsuri cruciale, care contribuie la stimularea creșterii economice. Provocările semnificative din 2023, cum ar fi războiul în curs de desfășurare din Ucraina, agresiunea hibridă neîncetată a Rusiei împotriva aspirațiilor europene ale Republicii Moldova și o criză energetică fără precedent, au însemnat o stagnare a creșterii economice.

- Pe măsură ce privim spre 2024, sper că va continua o comunicare și mai eficientă între sectorul public și cel privat, inclusiv prin continuarea modernizării serviciilor guvernamentale și adoptarea inițiativelor digitale, care să sprijine creșterea economică și să permită prosperarea mediului de afaceri și a climatului investițional.

Sunt optimistă că colaborarea continuă dintre sectorul privat și Guvernul moldovean va continua să producă rezultate pozitive în anii următori.

CUPRINS

6	TOP 10 REALIZĂRI ÎN 10 ANI
10	ETAPELE EVOLUȚIEI CONSILULUI ECONOMIC
14	MESAJUL PARTENERILOR DE DEZVOLTARE
22	MESAJUL ȘEFILOR GRUPURILOR DE LUCRU
30	ACTIVITĂȚILE CONSILULUI ECONOMIC ÎN 2023:
31	Dereglementarea activității de afaceri
34	Digitalizarea economiei
38	Tranziția la economia verde
44	Abilitatea economică a femeilor și economia incluzivă
48	Alte subiecte importante
50	Construirea dialogului public-privat
58	SONDAJ ANUAL AL MEMBRILOR CONSILULUI ECONOMIC

GALINA CICANCI,
Ofițer de țară pentru Moldova,
Europa IFC Grupul Băncii Mondiale

IFC

Împreună cu Suedia, am sprijinit Consiliul Economic timp de aproape un deceniu. Pentru noi, cea mai mare realizare este faptul că sectorul privat din Moldova are acum un loc unde se poate întâlni cu Guvernul, își poate exprima îngrijorările, poate discuta soluții și poate urmări progresele înregistrate într-un mod transparent. Consiliul a pus în evidență munca grea depusă de asociațiile de afaceri și valoarea asocierii pentru întreprinderi. Este primordial ca Consiliul să mențină o agendă care să fie flexibilă și să reflecte prioritățile investitorilor din sectorul privat, maximizându-și contribuția în ceea ce privește reformele economice, investițiile facilitate, crearea de locuri de muncă, reducerea poverii administrative. Un deceniu de muncă înseamnă un deceniu pentru o economie mai bună și un viitor mai bun!

ES. KATARINA FRIED,
Ambasadoarea Regatului
Suedia în Republica Moldova

Ambasada Suediei

Pe parcursul anului 2023, am fost încurajați de progresele înregistrate, cu sprijinul Consiliului Economic, în vederea stimulării creșterii economice în Republica Moldova, în pofida multiplelor provocări care s-au ținut lanț. Eforturile comune ale Guvernului, asociațiilor de afaceri și partenerilor de dezvoltare au fost dedicate construirii unei economii bazate pe antreprenariat, investiții, inovare și exporturi. Au fost inițiate mai multe programe naționale de sprijin pentru diferite categorii de antreprenori și pachete de dereglementare pentru a reduce costurile și barierele pentru mediul de afaceri. Discuțiile dintre Guvern și comunitatea de afaceri au continuat să se desfășoare pe diferite platforme. Toate acestea sunt semne ale unei dinamici pozitive care sprijină reformele economice transformative necesare și procesul de aderare a Moldovei la UE.

O viziune strategică clară pe termen mediu și mecanisme de stimulare a creșterii economice vor permite Moldovei să creeze o economie favorabilă incluziunii, în care și grupurile subreprezentate, cum ar fi femeile, rezidenții din mediul rural, diaspora, persoanele cu nevoi speciale, să fie sprijinite și să aibă posibilitatea de a contribui la activitatea economică și la creșterea PIB-ului.

DANIELA GASPARIKOVA,
Reprezentantă rezidentă PNUD în
Republica Moldova

PNUD

În 2023, Republica Moldova a continuat să se confrunte cu reverberațiile războiului din Ucraina și cu impactul agravat al costului vieții, al sectorului energetic și al afluxului de refugiați. Cu toate acestea, țara a încheiat anul pe o notă bună și a valorificat oportunitățile pe care le prezintă orice criză. Deschiderea procesului de negociere, susținută de o agendă ambițioasă de reforme, aduce țara mai aproape de UE și de realizarea unei dezvoltări economice incluzive și ecologice care să nu lase pe nimeni în urmă. Consiliul Economic a jucat un rol esențial în facilitarea unui dialog deschis și continuu cu sectorul privat în ceea ce privește îmbunătățirea mediului de afaceri al țării. La PNUD, suntem deosebit de mândri că am sprijinit Consiliul Economic în promovarea inițiativelor de debirocratizare care au eliminat o gamă largă de blocaje legislative, de reglementare și fiscale care permit acum întreprinderilor să răspundă la crize într-un mod mai agil, să construiască o rezistență suplimentară și să continue să prospere pe termen lung.

Prin orientarea discuțiilor politice cu privire la o gamă largă de aspecte, de la promovarea dezvoltării IMM-urilor, a antreprenoriatului feminin la economia ecologică, atragerea investițiilor și competitivitatea economică, digitalizarea și informalitatea, Consiliul Economic a devenit în mod inerent Platforma pentru ca diverși actori să se reunească și să se unească în spatele reformelor economice prioritare ale țării.

În același timp, pe viitor, PNUD va sprijini Consiliul Economic pentru a-și intensifica activitatea și a contribui la angajamentele țării față de UE și la o creștere economică generală incluzivă și ecologică, care să aducă beneficii tuturor oamenilor și comunității de afaceri din Moldova.

CUPRINS

6	TOP 10 REALIZĂRI ÎN 10 ANI
10	ETAPELE EVOLUȚIEI CONSILULUI ECONOMIC
14	MESAJUL PARTENERILOR DE DEZVOLTARE
22	MESAJUL ȘEFILOR GRUPURILOR DE LUCRU
30	ACTIVITĂȚILE CONSILULUI ECONOMIC ÎN 2023:
31	Dereglementarea activității de afaceri
34	Digitalizarea economiei
38	Tranziția la economia verde
44	Abilitatea economică a femeilor și economia incluzivă
48	Alte subiecte importante
50	Construirea dialogului public-privat
58	SONDAJ ANUAL AL MEMBRILOR CONSILULUI ECONOMIC

USAID

USAID este mândră de colaborarea sa cu Consiliul Economic al Prim-ministrului, în parteneriat cu sectorul privat, pentru a ajuta Republica Moldova să-și realizeze viziunea pentru economie și integrarea în UE. Împreună, am adus îmbunătățiri la controalele de stat și la legislația privind sancțiunile pentru a îmbunătăți mediul de afaceri. Lucrăm împreună pentru a alinia Republica Moldova la cerințele europene în materie de digitalizare. În plus, am simplificat sarcinile de reglementare și am redus costurile pentru întreprinderi, pe lângă alte reforme juridice și de reglementare esențiale, pentru a crea un cadru juridic coerent și accesibil în toate instituțiile guvernamentale.

ANUL VIITOR VA FI CRUCIAL PENTRU MOLDOVA, IAR ROLUL DE COORDONARE PE CARE ÎL ASIGURĂ CONSILIUL ECONOMIC - ÎN COOPERARE CU AUTORITĂȚILE PUBLICE, SECTORUL PRIVAT ȘI DONATORI PRECUM USAID - ESTE DE NEPREȚUIT PENTRU VIZIUNEA NOASTRĂ COMUNĂ PENTRU MOLDOVA ȘI PENTRU CREȘTEREA ECONOMICĂ SUSȚINUTĂ A ACESTEIA.

JEFF R. BRYAN,
Director de misiune USAID Moldova

Ambasada Germaniei

2023 a fost un an de provocări continue pentru Republica Moldova, deoarece repercusiunile agresiunii rusești nelegitime și neprovocate împotriva Ucrainei afectează încă economia țării. În același timp, 2023 a fost un an care a adus țara mai aproape de obiectivul său de integrare în UE. Decizia Consiliului European din 14 decembrie 2023 de a deschide negocierile de aderare cu Republica Moldova a constituit un alt pas crucial pe această cale. Pe măsură ce procesele de reformă în vederea integrării depline în UE continuă, schimbul și transferul de cunoștințe între factorii de decizie politică, comunitatea de afaceri și partenerii de dezvoltare rămân esențiale. De la înființarea sa, acum zece ani, Consiliul economic pe lângă prim-miniștri a jucat un rol tot mai important ca platformă pentru un astfel de schimb și a adus beneficii atât guvernului, cât și comunității de afaceri.

Pe parcursul anului 2023, Consiliul a menținut un accent puternic pe inițiativele de digitalizare și de dereglementare, ceea ce înseamnă nu numai mai puțină birocrație și mai multe servicii oferite la distanță, ci și economii semnificative pentru partenerii de afaceri. Acestea au fost reperi concrete și lăudabile realizate în cadrul activității Consiliului. Donatorii internaționali vor continua să sprijine punerea lor în aplicare. Consolidarea economiei moldovenești, în special prin sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii, și asistența acordată țării în tranziția sa ecologică rămân două dintre punctele centrale ale cooperării noastre bilaterale.

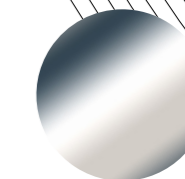

ES. MARGRET UEBBER,
Ambasadoarea Germaniei în RM

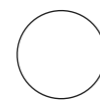
Unul dintre succesele noastre comune în 2023 a fost continuarea dezvoltării Organizației pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (ODA). Sunt încrezătoare că Consiliul Economic pe lângă prim-ministru va continua să joace un rol crucial pe măsură ce Moldova continuă pe calea integrării în UE.

Un Deceniu de Reforme

CUPRINS

6	TOP 10 REALIZĂRI ÎN 10 ANI
10	ETAPELE EVOLUȚIEI CONSILULUI ECONOMIC
14	MESAJUL PARTENERILOR DE DEZVOLTARE
22	MESAJUL ȘEFILOR GRUPURILOR DE LUCRU
30	ACTIVITĂȚILE CONSILULUI ECONOMIC ÎN 2023:
31	Dereglementarea activității de afaceri
34	Digitalizarea economiei
38	Tranziția la economia verde
44	Abilitatea economică a femeilor și economia incluzivă
48	Alte subiecte importante
50	Construirea dialogului public-privat
58	SONDAJ ANUAL AL MEMBRILOR CONSILULUI ECONOMIC

UN WOMEN

În 2023, UN Women și-a continuat colaborarea cu guvernul, autoritățile locale, OSC, OIG și sectorul privat pentru a asigura un răspuns coordonat în vederea abordării provocărilor cu multiple fațete cu care se confruntă femeile și fetele. Eforturile continue și parteneriatele durabile sunt primordiale pentru depășirea acestora. Prin urmare, suntem încântați să reflectăm asupra etapelor atinse prin eforturile noastre comune cu Consiliul Economic în elaborarea unei foi de parcurs cuprinzătoare pentru abilitarea economică a femeilor din Moldova. Am obținut rezultate tangibile, inclusiv creșterea oportunităților economice pentru femei, îmbunătățirea cunoștințelor financiare și un ecosistem mai favorabil pentru întreprinderile deținute de femei.

Angajamentul Consiliului Economic față de această viziune comună a fost esențial pentru a impulsiona schimbări pozitive. Provocările persistă în continuare, însă valorificarea resurselor și a expertizei colective va aduce impact și progrese durabile. Mergând mai departe, UN Women este dedicată dezvoltării unor programe flexibile care să răspundă nevoilor în evoluție ale femeilor în fața incertitudinilor socio-economice, asigurându-se că intervențiile noastre rămân eficiente și cu impact.

DOMINIKA STOJANOSKA,

Reprezentanta de țară
UN Women Moldova

Romanian Embassy

2023 a fost un an plin de provocări atât pentru Guvern, cât și pentru mediul de afaceri. Pandemia, criza energetică și aflulul masiv de refugiați cauzat de agresiunea militară neprovocată și nejustificată a Rusiei în Ucraina, combinată cu războiul hibrid și dezinformarea au avut un impact direct asupra creșterii economice a Republicii Moldova. În pofida tuturor acestor circumstanțe dificile, relațiile bilaterale dintre România și Republica Moldova sunt mai active ca niciodată. Dialogul constant la diferite niveluri între Guvern și comunitatea de afaceri privind ajustarea reglementărilor a fost mai activ decât în trecut.

Consiliul Economic de pe lângă prim-ministru reprezintă legătura dintre sectorul public și cel privat. În mod similar, acesta este o voce importantă pentru consultările interministeriale, cu scopul de a îmbunătăți climatul de afaceri și de investiții în Republica Moldova. Implicarea sectorului privat în procesul de luare a deciziilor privind aspectele economice, fiscale și comerciale are un impact semnificativ asupra agendei de integrare europeană a Republicii Moldova și aduce mai multă transparență în procesul de guvernare, sporind astfel încrederea din partea comunității de afaceri.

ES. CRISTIAN-LEON TURCANU,

Ambasadorul României în Republica Moldova

România este principalul partener comercial al Republicii Moldova. Peste zece mii de locuri de muncă au fost create prin investiții directe românești. Prin prezența lor în cadrul Consiliului Economic pe lângă prim-ministru, companiile românești aduc valoare adăugată prin oferirea expertizei lor în elaborarea politicilor publice, prin identificarea problemelor și nevoilor cheie ale mediului de afaceri și acționând ca un adevărat partener social. Apreciez în mod deosebit progresele înregistrate în digitalizarea economiei, în promovarea proiectelor de energie regenerabilă și în reducerea birocrăției, în dreptul societăților comerciale, în politica de concurență, în serviciile financiare, în protecția consumatorilor, în poliția întreprinderilor și așa mai departe. Acestea sunt realizări fundamentale care, într-un viitor previzibil, vor ajuta companiile locale să fie mai performante într-un mediu din ce în ce mai competitiv.

Cu ocazia Consiliului European din 14-15 decembrie 2023, statele membre ale UE au decis să deschidă negocierile de aderare cu Republica Moldova și Ucraina, odată ce vor fi luate măsurile relevante prevăzute în recomandările Comisiei din 8 noiembrie 2023. Este o decizie istorică pe care România o susține cu tărie.

Ambasada României va continua să sprijine Consiliul Economic pe lângă Prim-ministru,, ca parte a angajamentului nostru de neclintit de a ajuta autoritățile pro-europene, precum și comunitatea de afaceri din Republica Moldova, să valorifice la maximum oportunitățile comerciale și integrarea efektivă pe piața unică europeană.

CUPRINS

6	TOP 10 REALIZĂRI ÎN 10 ANI
10	ETAPELE EVOLUȚIEI CONSILULUI ECONOMIC
14	MESAJUL PARTENERILOR DE DEZVOLTARE
22	MESAJUL ȘEFILOR GRUPURILOR DE LUCRU
30	ACTIVITĂȚILE CONSILULUI ECONOMIC ÎN 2023:
31	Dereglementarea activității de afaceri
34	Digitalizarea economiei
38	Tranziția la economia verde
44	Abilitatea economică a femeilor și economia incluzivă
48	Alte subiecte importante
50	Construirea dialogului public-privat
58	SONDAJ ANUAL AL MEMBRILOR CONSILULUI ECONOMIC

Mesajul Șefilor Grupurilor de Lucru

➤ Anul 2023 s-a dovedit a fi un alt an de cooperare intensă și productivă între asociațiile de afaceri și autoritățile de stat, cu sprijinul și expertiza Secretariatului Consiliului Economic. Ne bucurăm în mod deosebit de reforma Legii „SRL”, ceea ce face ca legislația noastră corporativă să fie una dintre cele mai progresiste din Europa.

Comunitatea juridică AmCham ar putea fi parte a efortului și să aloce o contribuție semnificativă la conceptualizarea și scrierea legii. Apreciem, de asemenea, impulsul în procesul de digitalizare a economiei și de debirocrizare a afacerilor. Reducerea continuă a birocrăției excesive și digitalizarea devin și mai importante, deoarece diminuează costul afacerilor în Republica Moldova și face ca oferta noastră de investiții în țară să fie mai competitivă. Securitatea energetică și accesul la resurse, alături de promovarea energiei din surse regenerabile, a fost unul dintre subiectele 2023 de mare interes pentru comunitatea AmCham și trebuie menținut pe agenda Consiliului.

Ținând cont de dezvoltarea semnificativă în Republica Moldova după ce liderii UE au decis recent să deschidă negocierile de aderare cu Ucraina și Moldova, armonizarea cu legislația UE va necesita un efort puternic de coordonare, iar Consiliul Economic este o platformă perfectă de dialog public-privat pentru a o găzdui.

Mila Malairău,

Directoarea executivă a Camerei de Comerț Americane în Moldova, Președinta Grupului de lucru „Eliminarea constrângerilor în activitatea antreprenorială”

Mariana Rufa,

Directoare Executivă al Asociației Businessului European în Moldova, Președinta grupului nr. 2 “Facilitarea către tranziția verde și comerțul transfrontalier”

Dragi colegi, este o onoare și o deosebită plăcere, în calitate de Director Executiv EBA, să prezidez Grupul 2 de lucru în cadrul Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru, dedicat implementării Agendei de tranziție verde și facilitarea comerțului. Domeniile date au luat o și mai mare amploare, sporind interesul business-ului, în lumina obținerii de către RM a statutului de țară Candidat de aderare la Uniunea Europeană și lansarea procesului de negocieri.

Timp de 10 ani în cadrul Grupului de lucru, cu un efort conjugat, am reușit să promovăm modificările legislative ce țin de economia verde, prevederile de ordin primar și secundar aferente responsabilității extinse a producătorului, să ne implicăm intens în armoni-

zarea Codului Vamal și să oferim suportul necesar business-ului ce ține de aplicarea legislației de ordin secundar și terțiar, am promovat numeroase prevederi ce țin de facilitarea comerțului dintre RM și UE, și anume simplificarea certificatelor pentru produsele fito-sanitare, precum și a certificatelor de conformitate prin prezentarea electronică a acestora, am reușit să modificăm și să simplificăm legislația ce tine de evaluarea valorii în vamă, am promovat principiul de management al riscurilor pentru verificările ce țin de importul produselor non-animaliere, precum și ne-am implicat activ în decongestionarea fluxului de transport la frontiera cu UE, în special a camioanelor cu marfă, care exportă produsele perisabile, precum și în baza contractelor Just on Time, astfel menținând parteneriatele strategice dintre RM și UE. Odată cu dinamizarea Agendei de integrare Moldova -UE, activitatea acestui grup de lucru se va intensifica, ori businessul este cel mai de încredere partener al autorităților publice în parcursul de îmbucățire a mediului de afaceri și dezvoltarea economiei per ansamblu.

Împreună spre un viitor European acasă!

Ana Groza,

Directoare executivă al Asociației Investitorilor Străini, Președinta grupului „Stimularea și menținerea investițiilor private”

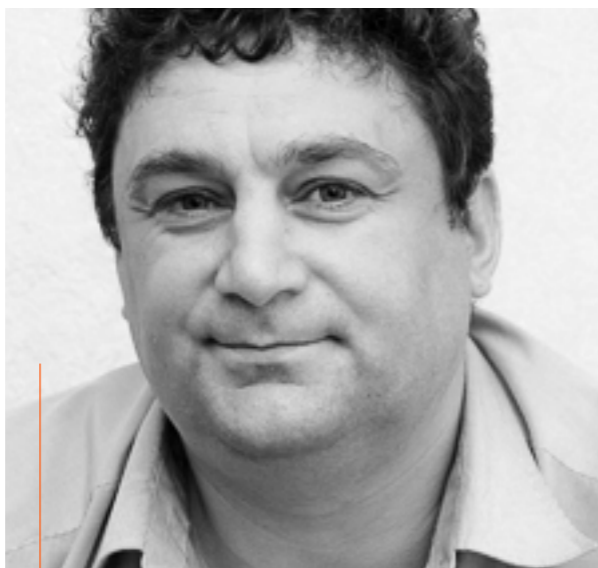
Stimați colegi și prieteni, Vă rugăm să acceptați felicitările noastre sincere cu ocazia acestei frumoase aniversări a primului deceniu de activitate. Colaborarea Asociației Investitorilor Străini cu Consiliul Economic pe lângă Prim-ministru a fost una foarte solidă de-a lungul celor 10 ani, plini de muncă prodigioasă și de realizări deosebite.

Având suportul celor mai ilustre minți în persoana experților Consiliului Economic, orice provocări la adresa mediului de afaceri par mai ușor de depășit. La cât mai multe aniversări, realizări și rezultate deosebite!

CUPRINS

6	TOP 10 REALIZĂRI ÎN 10 ANI
10	ETAPELE EVOLUȚIEI CONSILULUI ECONOMIC
14	MESAJUL PARTENERILOR DE DEZVOLTARE
22	MESAJUL ȘEFILOR GRUPURILOR DE LUCRU
30	ACTIVITĂȚILE CONSILULUI ECONOMIC ÎN 2023:
31	Dereglementarea activității de afaceri
34	Digitalizarea economiei
38	Tranziția la economia verde
44	Abilitatea economică a femeilor și economia incluzivă
48	Alte subiecte importante
50	Construirea dialogului public-privat
58	SONDAJ ANUAL AL MEMBRILOR CONSILULUI ECONOMIC

Mesajul Șefilor Grupurilor de Lucru

Vladislav Caminschi,

Director executiv al Confederației Naționale a Patronatului din RM, Președintele grupului de lucru „Reducerea ocupării informale și a fenomenului „salariilor în plic”

Consiliul Economic de pe lângă Prim-ministrul Republicii Moldova servește drept o platformă importantă pentru facilitarea dialogului și colaborării între guvern, sectorul de afaceri și alte părți interesate din economie. Prin reunirea factorilor de decizie și a experților cheie, Consiliul Economic urmărește să abordeze provocările economice, să elaboreze priorități strategice și să formuleze politici de promovare a creșterii și dezvoltării durabile.

Prin intermediul reuniunilor și discuțiilor sale, Consiliul economic oferă părților interesate posibilitatea de a face schimb de idei, de a-și împărtăși perspectivele și de a oferi contribuții cu privire la diverse aspecte economice cu care se confruntă țara. Această abordare colaborativă contribuie la asigurarea faptului că politicile și inițiativele sunt bine informate, răspund nevoilor economiei și sunt aliniate la obiectivele generale de dezvoltare ale guvernului. În plus, Consiliul economic joacă un rol esențial în promovarea transparenței, a responsabilității și a consensului în procesul de elaborare a politicilor. Prin implicarea unei game largi de părți interesate, inclusiv reprezentanți ai sectorului privat, ai mediului academic, ai societății civile și ai organizațiilor internaționale, Consiliul contribuie la creșterea credibilității și legitimității politicilor și reformelor economice.

În general, Consiliul Economic de pe lângă prim-ministrul Republicii Moldova servește drept o platformă eficientă pentru promovarea dialogului, a cooperării și a luării deciziilor în cunoștință de cauză în sprijinul obiectivelor de dezvoltare economică a țării.

Dan Nuțiu,

Președinte Executiv al Asociației Investitorilor Români, Președintele Grupului de lucru „Creșterea competitivității Republicii Moldova în contextul aderării la UE”

Este o onoare și un privilegiu să fac parte din această echipă! În cadrul Consiliului Economic de lângă Prim-ministru am găsit un climat propice susținerii și dezvoltării mediului de afaceri în Republica Moldova. Consiliul și-a demonstrat reziliența în fața multiplelor crize succesive dar și puterea de a oferi soluții și de a depăși fragilității situației actuale. De-a lungul anilor, a răspuns în mod eficient cerințelor lansate de mediul de afaceri și a contribuit la aplicarea bunelor practici precum și la implementarea cu succes a proiectelor și a reglementărilor legislative.

Totodată doresc să salut cu o deosebită admirație echipa Secretariatului care în toată această perioadă a dat dovadă de un profesionalism exemplar, de o impresionantă capacitate de adaptare și nu în ultimul rând, de o calitate umană remarcabilă!

Urez Consiliului Economic de pe lângă Prim-ministru un parcurs lung, plin de rezultate extraordinare și să rămână mereu un exemplu frumos de cooperare între autorități și mediul de afaceri. Dan Nuțiu, Președintele Executiv Asociației Investitorilor R, Președintele Grupului de lucru „Creșterea competitivității Republicii Moldova în contextul aderării la UE”.

Sergiu Harea,

Președinte Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, Președintele Grupului de lucru “Dezvoltarea pieței muncii”

Anul 2023 a fost unul memorabil pentru sistemul cameral și toți cei peste 1100 de membrii CCI a RM, care au marcat 105 ani de la fondare. În prezent CCI a RM este reprezentantul oficial al oamenilor de afaceri, este membră a Camerei de Comerț Internaționale și Asociației Europene a Camerelor de Comerț (EUROCHAMBRES). Prin activitatea sa CCI a RM contribuie activ la dezvoltarea mediului de afaceri pe platforma Consiliului Economic de lângă prim-ministru care promovează dialogul dintre sectorul public și cel privat și reunește toate părțile interesate în soluționarea problemelor antreprenorilor din țară. Anual, CCI a RM care deține președinția Grupului de lucru nr. 6 (GL6) „Dezvoltarea Pieței Muncii, în cadrul Consiliului Economic de lângă prim-ministru, organizează dezbateri la cele mai actuale subiecte ce vizează relațiile contractuale dintre angajat și angajator. Astfel, și în anul 2023 în cadrul grupului de lucru au fost examinate subiecte precum: Prognoza pieței muncii și Barometrul oportunităților de angajare; cadrul normativ aferent măsurilor de susținere a agenților economici care

stimulează productivitatea muncii prin intermediul voucherelor pentru sport și tichetelor de masă; a fost consultată inițiativa de optimizare a impozitării excesive a fondului de salarii în economia națională; programul și planul de acțiuni privind incluziunea socială a tinerilor NEET, politici prietenoase familiei la locul de muncă etc. În portofoliul CCI a RM se încadrează și învățământul profesional tehnic dual (IPT) și suntem bucuroși să anunțăm că în anul 2023, în premieră primii 26 de agenți economici au beneficiat de compensații în valoare de 3,5 milioane lei din partea statului.

Alocațiile pentru compensarea cheltuielilor de organizare și realizare a programelor de formare profesională prin învățământ dual au fost repartizate proporțional numărului de elevi instruiți și în corespondență cu mijloacele financiare utilizate pe parcursul anului de studiu de unitatea economică. Pentru anul 2024, CCI a RM își propune să consolideze eforturile în special în contextul lansării negocierilor de aderarea R. Moldova la UE și în comun cu Consiliul Economic de lângă prim-ministru să susțină antreprenorii în dezvoltarea afacerilor și promovarea produselor autohtone pe piața internă și internațională.

Mesajul Șefilor Grupurilor de Lucru

În fiecare țară dezvoltată și prosperă, colaborarea între mediul de afaceri și autorități este esențială. Consiliul Economic pe lângă Prim-ministru reprezintă o platformă de dialog public-privat, care asigură o colaborare constructivă între mediul de afaceri și Guvern. Practic de la înființarea asociației, am devenit membri ai Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru. Pe parcursul a 7 ani, am fost parteneri în eforturile de a crea un mediu de afaceri favorabil pentru creșterea economică. În această perioadă, am obținut numeroase rezultate tangibile, care aduc valoare adăugată comunității noastre și contribuie la consolidarea întregului sector al IMM-urilor. Apreciam în mod deosebit colaborarea cu Consiliul Economic pe lângă Prim-ministru. Considerăm că această colaborare dă roade, generează impact și este esențială pentru dezvoltarea și prosperitatea Republicii Moldova.

Dorim să transmitem colegilor noștri din Consiliul Economic pe lângă Prim-ministru urări de succes și realizări remarcabile în continuare.

Liliana Busuic,

director executiv a Asociației Patronale Alianța Întreprinderilor Mici și Mijlocii din Moldova, Vicepreședinta Grupului de lucru „Consiliul Consultativ pentru IMM”

Marina Bzovii,

Directoare executive al Asociației Comaniilor TIC din Moldova, Vicepreședinta Grupului de lucru „Consiliul consultativ pentru digitalizarea economiei – iConsiliu”

Activitățile iCouncil au o valoare semnificativă, reprezentând o platformă crucială în cadrul căreia inițiativele de afaceri propuse sunt examinate cu atenție. Acesta servește drept spațiu central în care autoritățile și sectorul privat se angajează în mod colaborativ în discuții pentru a aborda provocările și a concepe soluții pentru a avansa către o economie și o lume digitale. Această platformă principală pentru dialogul politic și colaborarea strategică, este extrem de atentă la imperativele digitalizării. Prin eforturi concertate și măsuri proactive, ne angajăm să promovăm inițiative care valorifică soluțiile digitale pentru a impulsiona traiectoria economică a Republicii

Moldova. iCouncil este dedicat creării unui mediu de reglementare favorabil care încurajează inovația, protejează drepturile digitale și stimulează investițiile în tehnologiile transformativă. În consecință, iCouncil joacă un rol vital în modelarea traiectoriei transformării digitale, asigurând o abordare rezilientă și orientată spre viitor pentru Republica Moldova. Înființat în noiembrie 2021, Consiliul Consultativ pentru Digitalizarea Economiei (iConsiliu) funcționează în cadrul Consiliului Economic, afiliat prim-ministrului Republicii Moldova.

Asociația Națională a Comaniilor TIC îndeplinește funcția de vicepreședinte al acestui consiliu, subliniind rolul central al acestuia în orientarea agendei de digitalizare.

Credem cu tărie în puterea femeilor de a impulsiona creșterea economică. Dacă privim la tendințele globale, observăm că incluziunea femeilor în economie are loc într-un ritm fără precedent. Ne propunem să facem din Moldova cea mai bună țară din Europa de Est unde femeile trăiesc, muncesc și fac afaceri. Mai mult, participarea în egală măsură a tuturor, femeilor și bărbaților, în activitatea economică și antreprenorială, va asigura o dezvoltare economică sustenabilă a țării noastre, asta reprezentând o prioritate pentru Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării. Consiliul Economic reprezintă cea mai importantă platforma care abordează la nivel înalt subiectul incluziunii economice. Acum doi ani Consiliul a instituit Grupul de Lucru “Abilitarea Economică a femeilor”, conducerea căruia am avut onoarea să o preiau, un an mai târziu. Acest Grup de lucru a impulsionat comunitatea de afaceri și instituțiile statului să-și regândească viziunea și abordarea față de subiectul abilitării economice a femeilor. Făcând pași importanți către un viitor interconectat cu UE, am cooptat într-un mod pro-activ societatea civilă, liderii din comunitatea de afaceri și mediul academic

Veronica Arpintin,

Secretară de stat la Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Președinta Grupului de lucru “Abilitarea economică a femeilor și egalitatea de gen”

În procesele de consultare și de luare a deciziilor pentru abilitarea economică a femeilor și dezvoltarea activismului antreprenorial. Ne exprimăm cea mai profundă recunoștință pentru sprijinul neabătut al tuturor celor implicați. Suntem recunoscători devotamentului Consiliului Economic pentru promovarea abilitării economice a femeilor, oferind cea mai bună cale pentru a profita cu entuziasm și inovație de oportunitățile care se ivesc în acest domeniu.

CUPRINS

6	TOP 10 REALIZĂRI ÎN 10 ANI
10	ETAPELE EVOLUȚIEI CONSILULUI ECONOMIC
14	MESAJUL PARTENERILOR DE DEZVOLTARE
22	MESAJUL ȘEFILOR GRUPURILOR DE LUCRU
30	ACTIVITĂȚILE CONSILULUI ECONOMIC ÎN 2023:
31	Dereglementarea activității de afaceri
34	Digitalizarea economiei
38	Tranzitia la economia verde
44	Abilitatea economică a femeilor și economia incluzivă
48	Alte subiecte importante
50	Construirea dialogului public-privat
58	SONDAJ ANUAL AL MEMBRILOR CONSILULUI ECONOMIC

CUPRINS

6	TOP 10 REALIZĂRI ÎN 10 ANI
10	ETAPELE EVOLUȚIEI CONSILULUI ECONOMIC
14	MESAJUL PARTENERILOR DE DEZVOLTARE
22	MESAJUL ȘEFILOR GRUPURILOR DE LUCRU
30	ACTIVITĂȚILE CONSILULUI ECONOMIC ÎN 2023:
31	Dereglementarea activității de afaceri
34	Digitalizarea economiei
38	Tranziția la economia verde
44	Abilitatea economică a femeilor și economia incluzivă
48	Alte subiecte importante
50	Construirea dialogului public-privat
58	SONDAJ ANUAL AL MEMBRILOR CONSILULUI ECONOMIC

Dumitru Alaiba,
Vice prim-ministru, ministrul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Președintele Grupului de lucru „Consiliul consultativ pentru digitalizarea economiei – iConsiliu”

~
**Mesajul Șefilor
Grupurilor de Lucru**

DUMITRU ALAIBA

Consiliul Economic a avut un rol crucial timp de un deceniu, aducând împreună comunitatea de afaceri, instituțiile statului, partenerii de dezvoltare și organizațiile de cercetare pentru a rezolva probleme care rămăneau nesoluționate uneori și ani la rând. Aceste restanțe aduceau nu la altceva decât la un activism de afaceri degradant, investiții reduse, productivitate mică, și în consecință - o economie subdezvoltată și un impact negativ asupra bunăstării oamenilor.

Astfel, printre diversele reforme care au îmbunătățit mediul de afaceri din Moldova, inițiate și promovate cu sprijinul Consiliului Economic, pot menționa eliminarea cerinței de ștampilă în relațiile G2B și B2B, reducerea tipurilor de permise pentru afaceri, reforma permiselor de muncă și reședință pentru străini, reforma organelor de control etc. Împreună cu Consiliul Economic am reușit anul trecut să lansăm 5 pachete de reducere a birocrației. În 2023, simplificarea procedurilor a economisit antreprenorilor echivalentul a 0,5% din PIB. În 2024, ținta noastră este echivalentul a 2% din PIB anual. Sunt sigur că acestea și multe alte reforme vor aduce, în continuare, în comunității de afaceri economii de sute de milioane de lei. Acestea și multe alte reforme au adus comunității de afaceri economii de sute de milioane de lei. Astăzi, CE continuă să servească ca platformă de dialog public-privat, aducând împre-

ună toți actorii și permițând identificarea de soluții legislative care țin cont de nevoile și preocupările comunității de afaceri. Consultările deschise cu asociațiile de afaceri din diferite sectoare ale economiei cresc legitimitatea și acceptarea deciziilor legislative ulterioare. Acest dialog constant public-privat, mediat de Consiliul Economic, este absolut crucial dacă intenționăm o armonizare relativ rapidă cu regulile și standardele UE. Implicarea pleneră a comunității de afaceri în procesul de creație legislativă reduce riscul impacturilor negative neașteptate și contribuie la o implementare mai ușoară a noilor reglementări, accelerând astfel integrarea Moldovei în familia Europeană. Sunt mândru că am fost implicat în lansarea CE și a Secretariatului său acum 10 ani.

Totodată, doresc să mulțumesc Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare, guvernelor Marii Britanii și Suediei, Corporației Financiare Internaționale, Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, GIZ, USAID și altor parteneri de dezvoltare pentru sprijinul acordat activităților Consiliului Economic și reformelor structurale pentru economia țării noastre. Așadar, reflectând la un deceniu de activitate de impact a Consiliului Economic, sunt recunoscător tuturor celor implicați pentru efort și colaborare care, cu adevărat transformă peisajul economic al Moldovei.

Cu sprijinul continuu al partenerilor noștri internaționali și angajamentul plener al tuturor actorilor, sunt convins că Consiliul Economic va perpetua în misiunea sa, contribuind la îmbunătățirea climatului investițional, și astfel propulsând Moldova spre prosperitate sustenabilă și integrare în comunitatea Europeană.

ACTIVITĂȚILE CONSILULUI ECONOMIC ÎN 2023

CUPRINS

6	TOP 10 REALIZĂRI ÎN 10 ANI
10	ETAPELE EVOLUȚIEI CONSILULUI ECONOMIC
14	MESAJUL PARTENERILOR DE DEZVOLTARE
22	MESAJUL ȘEFILOR GRUPURILOR DE LUCRU
30	ACTIVITĂȚILE CONSILULUI ECONOMIC ÎN 2023:
31	Dereglementarea activității de afaceri
34	Digitalizarea economiei
38	Tranziția la economia verde
44	Abilitatea economică a femeilor și economia incluzivă
48	Alte subiecte importante
50	Construirea dialogului public-privat
58	SONDAJ ANUAL AL MEMBRILOR CONSILULUI ECONOMIC

ECONOMII DE 50 MLN LEI

pentru antreprenori urmare a aprobării
Pachetului de dereglementare nr. 1

Pe 11 mai 2023, Parlamentul a aprobat Legea nr. 112, care conține un șir de modificări legislative menite să reducă semnificativ din cerințele nejustificate impuse de stat antreprenorilor. Potrivit documentului angajatorul nu mai este obligat să aprobe un regulament intern și să întocmească precontracte. Iar companii în domeniul TIC vor putea angaja specialiști în baza unui contract pe durată determinată. Au fost excluse ducerea evidenței și raportarea către centrele militare privind potențialii recruți. A mai fost eliminat așa numitul „pașaport albastru” - fișa medicală permanentă unde se înregistrează rezultatele multiplelor examene medicale și alte informații, care reprezintă o povară birocratică ca punea în dificultate 30 mii de angajați din sectorul HORECA, dar și din alte sectoare. Pentru facilitarea dezvoltării micilor afaceri, a fost simplificată modificarea destinației spațiilor din blocuri din locativă în comercială/prestări servicii. Aceste și alte modificări vor genera economii de cel puțin 50 de milioane de lei anual. Legea a fost elaborată de către MDED, cu suportul Secretariatului CE și cu asistență din partea experților Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare.

Dereglementarea Activității de Afaceri

71 MILIOANE LEI ECONOMII

pentru business prevăzute de
Pachetul de dereglementare nr. 3

Al treilea pachet vine cu modificări la legislația orizontală în domeniul controlului de stat. Printre altele, se extinde domeniile de aplicare a legii, se corectează atribuțiile organelor de control după domeniile de control de stat, sunt introduse contravenții față de inspectorii pentru aplicarea măsurilor și sancțiunilor care nu sunt prevăzute expres de lege și se introduc multe alte prevederi benefice pentru comunitatea de afaceri. Modificările vin să reducă din riscuri de sancționare pentru business și din povara de conformare în procesul de control de stat. Experții au estimat că acest pachet ar putea genera anual 71 de milioane de lei economii pentru antreprenori. Pachetul urmează să fie propus pentru aprobare la începutul anului 2024. Proiectul este promovat de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, cu suportul Secretariatului Consiliului Economic și asistență din partea proiectului USAID/MISRA.

183 DE MILIOANE LEI ECONOMII

pentru business generate de
Pachetul de dereglementare nr. 4

Pachetul nr. 4 a fost aprobat de Guvern pe 10 ianuarie 2024 și remis pentru adoptare Parlamentului. Documentul vine să modifice 12 legi cu scopul de a elimina un șir de constrângeri și de a reduce din povara de reglementare a activității de întreprinzător. Pachetul prevede recunoașterea burselor de mărfuri din țările UE și modernizarea legislației bursiere. Totodată modificările vor prevedea optimizarea procedurilor de conectare la utilități publice, eliminarea condiției de reclamații și alte beneficii pentru comunitatea de afaceri. Dacă va fi aprobat, pachetul legislativ ar genera economii pentru agenții economici în valoare de 183 de milioane de lei pe an. Pachetul este promovat de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, cu suportul Secretariatului Consiliului Economic și asistență din partea PNUD. Secretariatul Consiliului Economic a început elaborarea următoarelor pachete de dereglementare - nr. 6 și 7. Au fost colectate propuneri de la toate părțile interesate, în special comunitatea de afaceri, care sunt analizate și în baza cărora vor fi elaborate modificările normative.

50 DE MILIOANE LEI BENEFICII

business urmare a aprobării
Pachetului de dereglementare nr. 5

Pachetul de dereglementare nr. 5 a fost aprobat de Guvern pe data de 1 noiembrie 2023 prin Hotărârea de Guvern nr. 831. Printre principalele prevederi ale Hotărârii se numără excluderea examenelor medicale de adaptare, excluderea examenelor medicale obligatorii pentru angajații care utilizează calculatoarele și alte dispozitive urmărite vizual, excluderea înscrisurilor medicului din foaia de parcurs, admiterea pentru subvenționare a structurilor de primire turistică rurală adiționale, precum case rurale, pensiuni turistice, unități de meșteșugărit; dar și alte prevederi benefice pentru comunitatea de afaceri. Proiectul ar trebui să genereze economii de peste 50 de milioane de lei anual. Aceste modificări legislative au fost elaborate de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, în colaborare cu Secretariatul CE și cu susținerea PNUD.

CUPRINS

6	TOP 10 REALIZĂRI ÎN 10 ANI
10	ETAPELE EVOLUȚIEI CONSILULUI ECONOMIC
14	MESAJUL PARTENERILOR DE DEZVOLTARE
22	MESAJUL ȘEFILOR GRUPURILOR DE LUCRU
30	ACTIVITĂȚILE CONSILULUI ECONOMIC ÎN 2023:
31	Dereglementarea activității de afaceri
34	Digitalizarea economiei
38	Tranziția la economia verde
44	Abilitatea economică a femeilor și economia incluzivă
48	Alte subiecte importante
50	Construirea dialogului public-privat
58	SONDAJ ANUAL AL MEMBRILOR CONSILULUI ECONOMIC

Parlamentul a adoptat noi oportunități de activitate pentru Societățile cu Răspundere Limitată

Pe 31 iulie 2023

Parlamentul a adoptat proiectul de lege prin care se introduc reforme în reglementarea relațiilor între asociații/fondatorii societăților comerciale. Documentul prevede noi posibilități și mai multe drepturi pentru asociați, dar și simplificarea unor proceduri birocratice. Printre altele, noile reglementări prevăd excluderea pragului maxim a numărului de asociați în SRL, întocmirea unui singur act constitutiv în loc de două, ceea ce va simplifica procedurile de înregistrare, și va permite în viitorul previzibil crearea unui instrument de înregistrare a afacerii la distanță, cu aplicarea semnăturilor electronice. Documentul stabilește și un acces mai larg a asociaților la informația și documentația societății, acordarea dreptului asociatului de a fi reprezentat de administrator.

Totodată noile reglementări prevăd coborârea pragului de voturi necesare pentru adoptarea unor hotărâri la adunările asociaților, de la trei pătrimi, la două treimi. Autorii pachetului de modificări sunt membrii Grupului de lucru instituit prin ordinul MDDE, secretariatul căruia a fost asigurat de Secretariatul CE.

Modificările au intrat în vigoare pe 20 octombrie 2023

Reforma domeniului controlului de stat în afaceri

În 2023 Secretariatul CE a coordonat tehnic implementarea Planului de acțiuni cu privire la reformarea sistemului de control de stat asupra activității de întreprinzător, aprobat prin Dispoziția Guvernului nr. 108-d din 25 iulie 2023.

În cadrul acestei activități a fost elaborat proiectul de modificare a actelor normative în domeniul controlului de stat (pachetul de dereglementare nr.3) și se lucrează la elaborarea modificărilor normative sectoriale, care vin să delimiteze clar competențele de control, clarifice prevederile care țin de aplicarea măsurilor restrictive, clarifice sancțiunile, revizuiască aspectele care țin de listele de verificare și efectuarea controlului în baza riscurilor. Lucrările respective au loc în cadrul a 8 grupuri de lucru sectoriale, create de Secretariatul CE conform următoarelor sectoare principale: agricultura și alimentația; transportul aerian, naval și rutier; protecția mediului; raporturi de muncă și sănătatea și siguranța în muncă; fiscal și postvămuire; sănătatea publică; supravegherea pieței și protecția consumatorului; supravegherea tehnică și construcții.

Reforma inițiată în 2023 va dura și în anul 2024, cu implicarea organelor de stat și a comunității de afaceri, fiind elaborate pachete de modificări normative, cu suportul Secretariatul CE și asistență din partea proiectului USAID/MISRA.

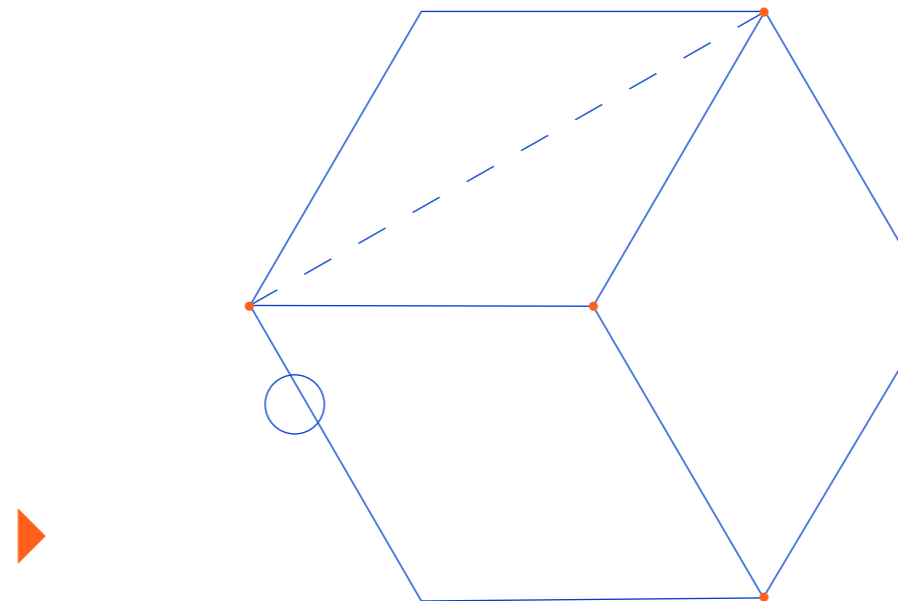
CUPRINS

6	TOP 10 REALIZĂRI ÎN 10 ANI
10	ETAPELE EVOLUȚIEI CONSILIULUI ECONOMIC
14	MESAJUL PARTENERILOR DE DEZVOLTARE
22	MESAJUL ȘEFILOR GRUPURILOR DE LUCRU
30	ACTIVITĂȚILE CONSILIULUI ECONOMIC ÎN 2023:
31	Dereglementarea activității de afaceri
34	Digitalizarea economiei
38	Tranziția la economia verde
44	Abilitatea economică a femeilor și economia incluzivă
48	Alte subiecte importante
50	Construirea dialogului public-privat
58	SONDAJ ANUAL AL MEMBRILOR CONSILIULUI ECONOMIC

Digitalizarea Economiei

La inițiativa și cu contribuția directă a Consiliului Economic, a fost elaborat și promovat un nou pachet legislativ eComerț, care a fost aprobat de Parlament în martie 2023. Astfel, au fost operate o serie de modificări ce armonizează, în linie cu practica europeană, cadrul legal intern privind comerțul interior, completându-l cu prevederile privind comerțul electronic, noțiunile, modul de notificare, definițiile unităților comerciale fără suprafețe comerciale, etc. De asemenea, modificările au vizat ajustarea legislației cu privire la serviciile societății informaționale, cea cu privire la antreprenariat și întreprinderi, protecția datelor cu caracter personal în comerțul electronic, etc. Deasemenea, potrivit modificărilor la Codul contravențional, consumatorii vor beneficia de protecția cuvenită în comerțul online, fiind totodată clarificate obligațiile părților la vânzarea online de produse alcoolice și a metalelor prețioase.

LEGISLAȚIA NAȚIONALĂ CU PRIVIRE LA COMERȚUL ELECTRONIC A FOST ACTUALIZATĂ DUPĂ MODELUL EUROPEAN

Parlamentul a aprobat un nou pachet legislativ de digitalizare, ce prevede administrarea online a afacerilor și legalizează munca la distanță

În mai 2023, a fost adoptat de Parlament un nou set de propuneri legislative elaborate pe platforma Consiliului Economic, care vin să sprijine implementarea Inițiativei Contactless Business in Moldova. Una din cele mai importante realizări legislative a fost cadrul legal pentru perfectarea actelor notariale la distanță și regimul juridic al actelor notariale electronice, ținând cont de importanța autentificării notariale în administrarea afacerilor în RM. Modificările legislative vor permite stabilirea identității și capacității persoanelor, exprimarea voinței, alcătuirea actelor notariale și stabilirea consimțământului subiecților la distanță - fără interacțiunea fizică între părți și notar. O altă prevedere ține de asigurarea disponibilității în limba engleză a legislației, formularelor-tip, serviciilor publice, etc., ce țin de crearea și administrarea afacerii la distanță de către investitorii străini.

O realizare importantă ține de legalizarea muncii la distanță în RM, fiind create condițiile pentru activitatea economică în țară, fără a fi necesară obținerea vizei, dreptului de ședere și a permisului de ședere în scop de muncă, dar și fiind clarificate regimul taxelor, contribuțiilor sociale, asigurărilor medicale, protecției și securității muncii, etc.

Am elaborat și promovat un set de acte normative pentru implementarea serviciilor de identificare la distanță și verificare a persoanei – eKYC

Într-un amplu proces de analiză a elementelor lipsă de infrastructură digitală pentru administrarea afacerilor la distanță, Secretariatul CE a inițiat un proiect de asistență tehnică pentru implementarea eKYC, susținut de BERD și Ambasada Marii Britanii. În cadrul acestui proiect lansat în martie 2023, au fost elaborate proiectele: Conceptului și cerințelor tehnice pentru platforma digitală; Procedura de identificare la distanță, aprobată prin Hotărâre de Guvern în decembrie 2023;

Decizia de creare a platformei guvernamentale eKYC și regulamentul de funcționare, remis pentru aprobare Guvernului în decembrie 2023; și Proiectul de lege pentru completarea Legii 124/2022 privind serviciile de încredere, aprobat de Guvern în ianuarie 2024. Aceste intervenții regulatorii sunt necesare pentru proliferarea serviciilor la distanță pentru business, inclusiv pentru accesarea serviciilor publice și pentru acordarea identității digitale la distanță, făcând parte dintr-un complex de măsuri și platforme digitale necesare pentru operaționalizarea Inițiativei Afaceri la Distanță în Republica Moldova. Totodată, Consiliul Economic a inițiat consultările cu potențialii finanțatori ai etapei a II-a a proiectului ce prevede dezvoltarea și implementarea platformei digitale eKYC.

Dezvoltarea platformei tehnologice eNotariat

Notariatul electronic este un element esențial în implementarea inițiativei Afaceri la Distanță în RM, ținând cont de cerințele legale de autentificare notarială în administrarea afacerilor și a mai multor tranzacții. Odată cu aprobarea Legii 126/2023, Ministerul Justiției și Camera Notarială au solicitat suportul Secretariatului CE și Agenției de Guvernare Electronică pentru dezvoltarea platformei eNotariat. În acest sens, cu suportul BERD și a Ambasadei Marii Britanii, au fost elaborate: Conceptul sistemului, Cerințele tehnice și Regulamentul de operare a platformei eNotariat, care urmează a fi promovate pentru aprobare. Deasemenea, Consiliul Economic va contribui la identificarea surselor de finanțare a dezvoltărilor de soft și implementare a Platformei.

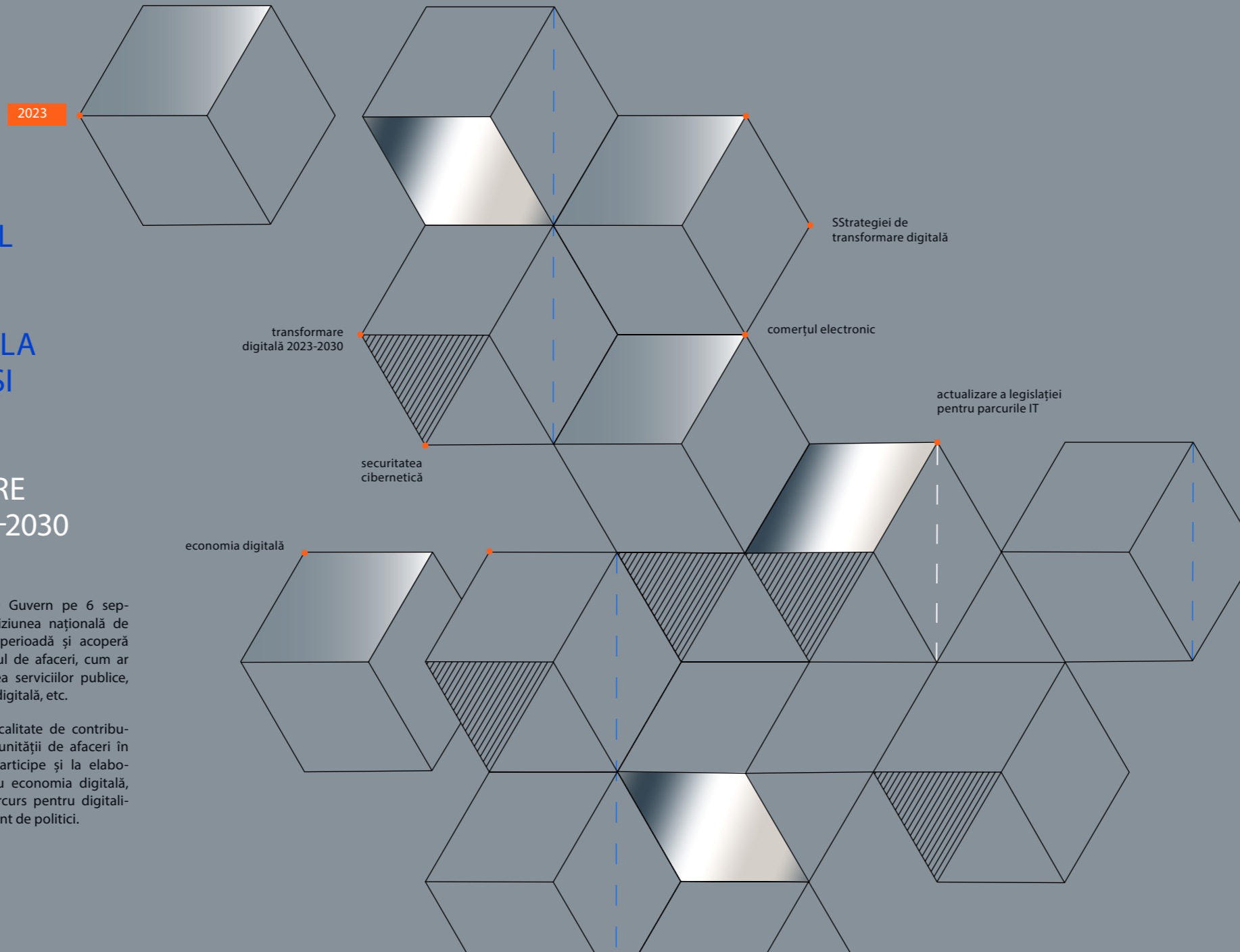
CUPRINS

6	TOP 10 REALIZĂRI ÎN 10 ANI
10	ETAPELE EVOLUȚIEI CONSILULUI ECONOMIC
14	MESAJUL PARTENERILOR DE DEZVOLTARE
22	MESAJUL ȘEFILOR GRUPURILOR DE LUCRU
30	ACTIVITĂȚILE CONSILULUI ECONOMIC ÎN 2023:
31	Dereglementarea activității de afaceri
34	Digitalizarea economiei
38	Tranziția la economia verde
44	Abilitatea economică a femeilor și economia incluzivă
48	Alte subiecte importante
50	Construirea dialogului public-privat
58	SONDAJ ANUAL AL MEMBRILOR CONSILULUI ECONOMIC

SECRETARIATUL
CONSILIULUI
ECONOMIC
A CONTRIBUIT LA
ELABORAREA ȘI
PROMOVAREA
STRATEGIEI DE
TRANSFORMARE
DIGITALĂ 2023-2030

Documentul a fost aprobat de Guvern pe 6 septembrie 2023. Strategia va fi viziunea națională de digitalizare pentru următoarea perioadă și acoperă direcțiile prioritare pentru mediul de afaceri, cum ar fi economia digitală, digitalizarea serviciilor publice, securitatea cibernetică, educația digitală, etc.

Secretariatul a fost implicat în calitate de contribuitor și agregator al poziției comunității de afaceri în acest proces, fiind invitat să participe și la elaborarea Planului de acțiuni pentru economia digitală, prin înglobarea Foi sale de parcurs pentru digitalizarea economiei în acest document de politici.

Îmbunătățirea legislației pentru parcurile IT

Moldova IT Park a fost creat în 2018 și s-a dovedit a fi una dintre cele mai de succes practici din regiune pentru dezvoltarea ecosistemului de transformare digitală. Odată cu inițierea procesului de actualizare a legislației în domeniu, Consiliul Economic a fost alertat de investitorii privind eventualele intervenții mai puțin așteptate și dorite în materie de garanții și de structură a impozitului unic. Secretariatul CE a participat activ la discuții și la elaborarea Analizei Impactului de Reglementare, contribuind la îmbunătățirea proiectului, care în varianta agreată de comunitatea de afaceri a fost adoptat de Parlament în lectură finală pe 22 decembrie 2023.

Lansăm procesul de analiză a beneficiilor și etapelor de armonizare cu DMA și DSA

În procesul de armonizare cu legislația UE, a fost identificată necesitatea de a analiza minuțios efectele transpunerii în legislația națională a actelor UE privind piețele digitale și serviciile digitale (DMA și DSA). Proiectul lansat la inițiativa Secretariatului CE și sprijinit de MISRA/USAID, constă în evaluarea beneficiilor și impactului, și ulterior - elaborarea proiectului de amendamente legislative și promovarea alinierii legislative, astfel, ca acestea să nu contrazică practici europene, dar și să nu afecteze mediul de afaceri fragil din acest domeniu din țara noastră.

Elaborăm un nou set de amendamente pentru economia digitală și comerțul electronic

Companiile din diferite sectoare ale economiei se confruntă cu o mare concurență și limitări în atragerea personalului calificat și implementarea inovațiilor digitale, în special în competiția cu rezidenții Parcului IT Moldova. Printre soluțiile propuse, sunt stimularea inovației digitale în companiile non-IT și implementarea practicii nomazilor digitali în Moldova pentru a atrage un nou val de activitate economică în Moldova, în special în domeniul industriilor digitale. Totodată, în dialog cu membrii Consiliului Economic, au fost identificate și o serie de constrângeri și soluții de remediere pentru comerțul electronic. Acest pachet legislativ ce vizează amendamente la 33 de legi va fi lansat spre consultare publică la prima reuniune a Consiliului din 2024.

CUPRINS

6	TOP 10 REALIZĂRI ÎN 10 ANI
10	ETAPELE EVOLUȚIEI CONSILULUI ECONOMIC
14	MESAJUL PARTENERILOR DE DEZVOLTARE
22	MESAJUL ȘEFILOR GRUPURILOR DE LUCRU
30	ACTIVITĂȚILE CONSILULUI ECONOMIC ÎN 2023:
31	Dereglementarea activității de afaceri
34	Digitalizarea economiei
38	Tranziția la economia verde
44	Abilitatea economică a femeilor și economia incluzivă
48	Alte subiecte importante
50	Construirea dialogului public-privat
58	SONDAJ ANUAL AL MEMBRILOR CONSILULUI ECONOMIC

Tranziția la Economia Verde

AGENȚII ECONOMICI VOR FI SCUTIȚI DE UNELE TAXE DACĂ VOR RECICLA AMBALAJELE

Un proiect de lege care prevede acest lucru a fost adoptat de Parlament pe 31 iulie 2023. Documentul a fost elaborat în vederea eliminării neconcordanțelor legislative pentru implementarea eficientă a responsabilității extinse a producătorului (REP). Mecanismul REP obligă agenții economici să recupereze, să valorifice sau să recicleze produsele scoase din uz, fie în mod individual, fie colectiv. Concomitent cu aplicarea mecanismului REP, producătorii și importatorii de mărfuri achită și taxa pentru mărfurile care în procesul utilizării cauzează poluarea mediului. Comunitatea de afaceri a alertat despre faptul existenței unei presiuni financiare duble asupra businessului, solicitând autorităților să înlăture acest fenomen pentru agenții economici ce implementează REP. Astfel, se introduce un mecanism de scutire de taxa pentru ambalaje a acelor agenți economici, înregistrați în SIA-MD, care recuperează și reciclează ambalajele pe care le introduc pe piață, precum și ating țintele de reciclare stabilite de legislație. Din 2018, Secretariatul și membrii CE au asigurat dialogul eficient între toate părțile interesate în vederea depășirii situației și promovării, inclusiv pe platforma parlamentară, a modificărilor respective.

Au fost aprobate modificările la Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și evacuare a apelor uzate în sistemul de canalizare

Urmare a modificărilor, companiile vor trebui să dispună de sisteme de epurare și pre-epurare. În același timp a fost modificată formula de calcul pentru plățile suplimentare și au fost stabilite plafoanele concentrațiilor maxime admisibile pentru deversarea apelor în sistemele de canalizare. Secretariatul și membri Consiliului Economic au contribuit la redactarea și analiza modificărilor Regulamentului, în vederea eliminării unor divergențe pe marginea subiectelor menționate. Anterior, comunitatea de afaceri a alertat despre unele prevederi ambigue ale Regulamentului la capitolul de eșantionare, introducerii formulei de calcul pentru plățile suplimentare și transpunerii parțiale a Directivei 91/271/CEE privind tratarea apelor urbane. Acum noile prevederi permit companiilor să-și desfășoare activitatea după reguli clare, fiind eliminate divergențele în relația furnizor de utilități – consumator. Totodată, prin modificarea Regulamentului este prevenit și minimizat impactul semnificativ asupra resurselor de apă, cauzat de evacuarea apelor uzate.

Modificările au fost aprobate la 6 septembrie 2023.

Guvernul a aprobat modificări la Legea privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile

Proiectul vine să soluționeze problemele care împiedică dezvoltarea sectorului energiei regenerabile atât pentru componenta energie electrică, utilizarea energiei regenerabile în transporturi, cât și pentru dezvoltarea sectorului încălzire și răcire.

Totodată, proiectul își propune să stimuleze investițiile în energia verde. Secretariatul CE a contribuit la îmbunătățirea proiectului de lege și la asigurarea consultărilor ample a documentului și a Analizei Impactului de Reglementare cu membrii Consiliului Economic. Documentul conține un set de prevederi ce transpun noua Directivă a UE privind promovarea utilizării și consumului de energie din surse regenerabile, care prevede introducerea obligației Guvernului de stabilire a țintei naționale pentru anul 2030 - ca minim 30% din volumul energiei electrice consumate să fie din surse regenerabile (în prezent, acest indicator reprezintă doar 6%).

Modificările la proiectul de lege au fost adoptate de Parlament la 09 noiembrie 2023.

Îmbunătățirea modificărilor la Legea privind gazele naturale

Modificările au fost elaborate în scopul spori-rii securității aprovizionării țării cu gaze naturale și a stabilirii unor prevederi pentru soluționarea problemelor apărute pe parcursul implementării legii în vigoare, în vederea armonizării legislației naționale cu prevederile acquis-ului Comunității Energetice. Secretariatul CE a sprijinit Ministerul Energiei în consultarea cu membrii Consiliului Economic a proiectului. La etapa de promovare a proiectului, Secretariatul CE și membrii platformei au venit cu unele propuneri de îmbunătățire a documentului.

PROIECTUL A FOST ADOPTAT DE PARLAMENT PE 28 DECEMBRIE 2023.

CUPRINS

6	TOP 10 REALIZĂRI ÎN 10 ANI
10	ETAPELE EVOLUȚIEI CONSILULUI ECONOMIC
14	MESAJUL PARTENERILOR DE DEZVOLTARE
22	MESAJUL ȘEFILOR GRUPURILOR DE LUCRU
30	ACTIVITĂȚILE CONSILULUI ECONOMIC ÎN 2023:
31	Dereglementarea activității de afaceri
34	Digitalizarea economiei
38	Tranziția la economia verde
44	Abilitatea economică a femeilor și economia incluzivă
48	Alte subiecte importante
50	Construirea dialogului public-privat
58	SONDAJ ANUAL AL MEMBRILOR CONSILULUI ECONOMIC

SECRETARII DE STAT ÎȘI COORDONEAZĂ ACȚIUNILE ÎN DOMENIUL DEZVOLTĂRII DURABILE ȘI A TRANZIȚIEI VERDE

Comunicarea pe orizontală între ministere va contribui în mod semnificativ la promovarea economiei verzi în Republica Moldova. Reuniunea Grupului de lucru s-a desfășurat pe 13 iunie 2023 pe platforma Consiliului Economic pe lângă Prim-ministrul RM. Potrivit lui Veronica Arpintin, Secretara de stat al MDED, acest Grup de lucru va contribui la promovarea investițiilor în tehnologii și infrastructură verde, precum și facilitarea transferului de tehnologie în acest domeniu. Printre subiectele care necesită o coordonare eficientă între ministere se numără evaluarea actuală a economiei verzi în țară și identificarea lacunelor și oportunităților pentru dezvoltarea acesteia. Un alt subiect ține de prezentarea și coordonarea politicilor și eforturilor ministerelor în asigurarea coerenței și a sinergiei în domeniu, precum și crearea unui mecanism de comunicare pe marginea subiectului. O atenție sporită se va acorda elaborării Programului de promovare a economiei verzi și circulare pentru perioada anilor 2024-2028, și Planul de Acțiuni privind implementarea acestuia.

Proiectul Programului respectiv va fi discutat public, inclusiv pe platforma Consiliului Economic.

TRANSPARENTIZAREA ACȚIUNILOR ÎN PROCESUL DE TRANZIȚIE SPRE ECONOMIA VERDE

În cadrul ședinței Grupului de lucru „Facilitarea către tranziția verde și comerțul transfrontalier” din 30 octombrie 2023, convocate pe platforma Consiliului Economic, la solicitarea MDED, s-a discutat despre necesitatea creșterii transparenței și coordonării acțiunilor în procesul de tranziție ecologică. Atât instituțiile donatoare, cât și cele ale statului trebuie să contribuie la facilitarea schimbului de informații privind proiectele finanțate de donatori care vin să susțină procesul de tranziție la economia verde. Această măsură va permite statului să acționeze cu mai multă acuratețe și eficiență în elaborarea politicilor de sprijinire a investițiilor în afaceri ecologice. Subiectul va continua să fie dezbătut pe platforma Consiliului și în anul 2024.

CUPRINS

6	TOP 10 REALIZĂRI ÎN 10 ANI
10	ETAPELE EVOLUȚIEI CONSILULUI ECONOMIC
14	MESAJUL PARTENERILOR DE DEZVOLTARE
22	MESAJUL ȘEFILOR GRUPURILOR DE LUCRU
30	ACTIVITĂȚILE CONSILULUI ECONOMIC ÎN 2023:
31	Dereglementarea activitatii de afaceri
34	Digitalizarea economiei
38	Tranziția la economia verde
44	Abilitatea economică a femeilor și economia incluzivă
48	Alte subiecte importante
50	Construirea dialogului public-privat
58	SONDAJ ANUAL AL MEMBRILOR CONSILULUI ECONOMIC

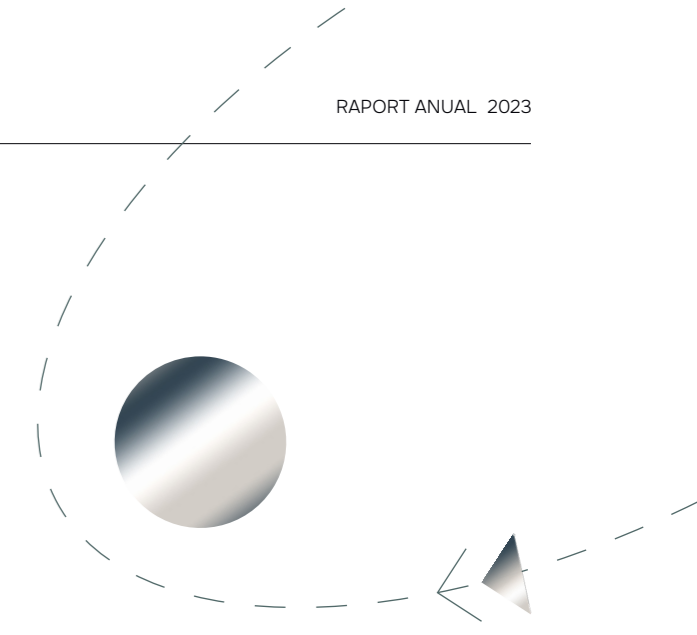
Discuții pe

MARGINEA CREĂRII ÎN RM A SANDBOX-URILOR ÎN ENERGIE

Ministerul Energiei inițiază dezvoltarea în RM a Centrelor de testare a tehnologiilor inovative, cunoscute în engleză ca Sandbox, prin care antreprenorii să testeze noi tehnologii energetice. Pe 22 noiembrie 2023, conceptul respectiv a fost prezentat reprezentanților comunității de afaceri din Moldova de către Ministrul Energiei, în cadrul ședinței Grupului de Lucru 3 „Stimularea și menținerea investițiilor private”, organizată cu suportul PNUD Moldova. În cadrul dezbaterilor a fost menționat faptul că aceste centre de testare a tehnologiilor inovative vor beneficia de reglementări, proceduri de autorizații, tarife și reguli speciale față de cele obișnuite. Potrivit autorităților, în curând urmează să fie elaborat cadrul normativ ce va fi consultat inclusiv pe platforma Consiliului Economic.

Economia Verde

ELABORAREA MODIFICĂRILOR CARE SĂ STIMULEZE INVESTIȚII ÎN ENERGIA REGENERABILĂ

Secretariatul CE a asigurat consultarea analizei impactului de reglementare a modificărilor la Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil, promovat de Ministerul Energiei. Modificările propuse la modul de organizare a licitațiilor au ca scop stimularea investițiilor în energia regenerabilă. Analiza Impactului de Reglementare a fost aprobată la 28 noiembrie 2023.

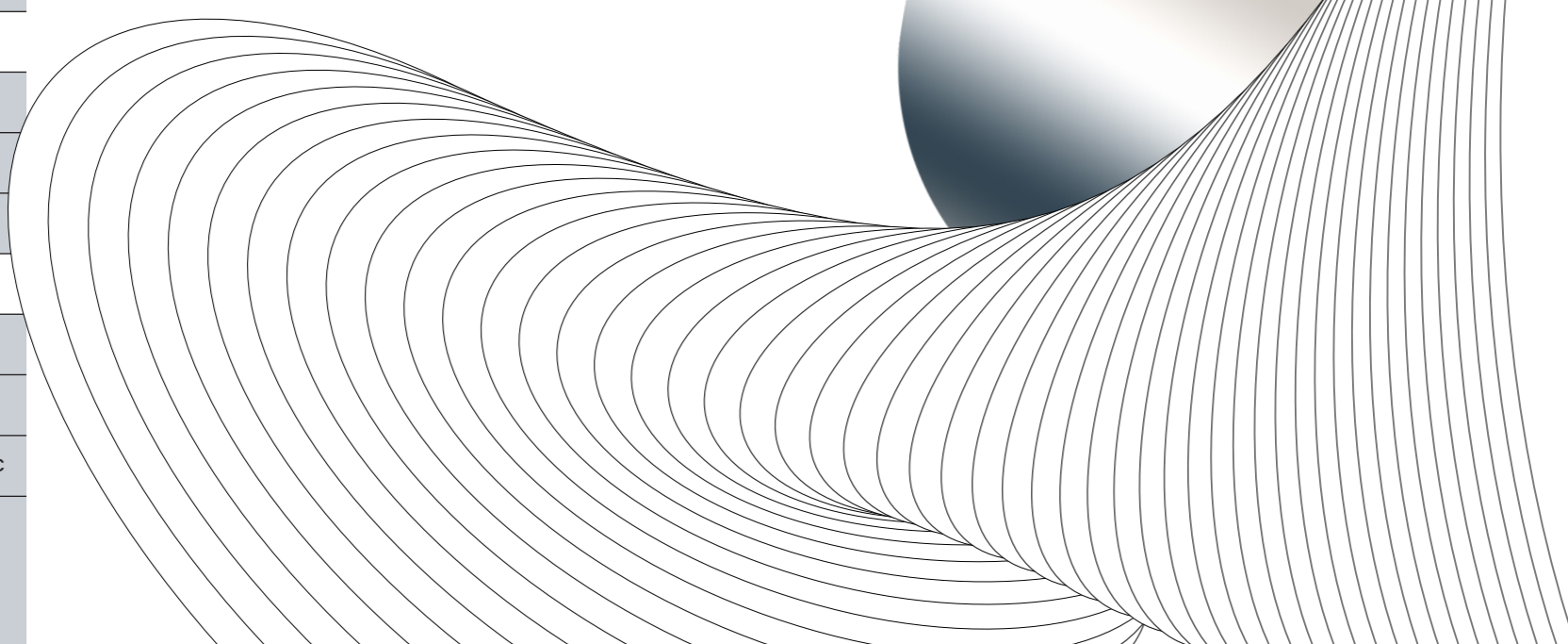
Proiectul de modificare a acestei Hotărâri de Guvern se intenționează a fi propus spre consultare publică la începutul anului 2024. Secretariatul CE contribuie și monitorizează acest proces.

CUPRINS

6	TOP 10 REALIZĂRI ÎN 10 ANI
10	ETAPELE EVOLUȚIEI CONSILULUI ECONOMIC
14	MESAJUL PARTENERILOR DE DEZVOLTARE
22	MESAJUL ȘEFILOR GRUPURILOR DE LUCRU
30	ACTIVITĂȚILE CONSILULUI ECONOMIC ÎN 2023:
31	Dereglementarea activității de afaceri
34	Digitalizarea economiei
38	Tranziția la economia verde
44	Abilitatea economică a femeilor și economia incluzivă
48	Alte subiecte importante
50	Construirea dialogului public-privat
58	SONDAJ ANUAL AL MEMBRILOR CONSILULUI ECONOMIC

Abilitarea Economică a Femeilor și Economia Incluzivă

▶ FOAIA DE PARCURS A CONSILIULUI ECONOMIC PENTRU ABILITAREA ECONOMICĂ A FEMEILOR

În ianuarie 2023 Foaiă de Parcurș pentru Abilitarea Economică a Femeilor a fost actualizată și conținea 68 de linii de acțiuni.

Documentul urmărea în mod prioritar, adoptarea și aplicarea reglementărilor non-discriminatorii, care ar susține abilitarea economică a femeilor, implementarea principiului remunerării egale pentru muncă egală, atât în sectorul public, cât și privat. Antreprenoriatul feminin era privit din diferite perspective, inclusiv de îmbunătățire a accesului femeilor la finanțarea afacerilor și investiții, formarea profesională, eliminarea barierelor pentru incluziunea economică în condiții egale, etc. Către finele anului 2023, din cele 68 de acțiuni planificate, 70% au fost implementate sau erau în curs de implementare. La inițiativa MDED, în octombrie 2023 Secretariatul CE a pornit actualizarea Foi de parcurs pentru alinierea priorităților sectorului public și privat, precum și o mai bună oglindire a necesităților comunității femeilor de afaceri. Unul din partenerii de bază din sectorul asociativ - Asociația femeilor Antreprenoare din Moldova, a solicitat Prim-ministrului și Secretariatului CE îmbunătățirea platformei de dialog prin consolidarea Grupului de lucru pentru abilitarea economică a femeilor, astfel, ca în 2024, să fie dezvoltat și lansat spre implementare un plan de acțiuni actualizat și mai ambițios în acest sens.

IMPACTUL ASUPRA EGALITĂȚII DE GEN

Ministerul Justiției a inițiat modificări la Legea 100/2017 cu privire la actele normative, proces în care Secretariatul CE a propus un amendament nou privind includerea unui subiect separat în Analiza Impactului de Reglementare, privind impactul potențial al actului normativ asupra egalității și echității de gen. Astfel, autorii noilor acte normative vor fi obligați să analizeze impactul de reglementare și din perspectiva egalității de șanse. Proiectul de lege a încorporat propunerea Secretariatului CE, fiind susținut de Guvern și adoptat de Parlament în prima lectură în decembrie 2023. Experții Secretariatului monitorizează procesul de examinare pentru lectură finală a proiectului și păstrarea cerinței privind impactul de gen.

PROGRAMUL GUVERNAMENTAL DE SUSȚINERE A ANTREPRENORIATULUI FEMININ

Programul vizează dezvoltarea antreprenoriatului feminin prin creșterea numărului de femei antreprenoare și îmbunătățirea performanțelor economice ale microîntreprinderilor, întreprinderilor mici și mijlocii gestionate de femei. Programul se concentrează pe încurajarea dezvoltării de întreprinderi noi înființate și dezvoltate de femei; creșterea competitivității întreprinderilor în curs de dezvoltare și de creștere conduse de femei; sprijinirea activităților în domeniul comerțului electronic al întreprinderilor conduse de femei, dar și facilitarea accesului la informații, formare, consiliere și mentorat; sensibilizarea și furnizarea de informații relevante privind oportunitățile economice. Pentru implementarea obiectivelor Programului, a fost estimat un buget de 30 mil. lei (aprox. 1,6 mil. euro) pentru o perioadă de implementare de 3 ani, cu posibilitatea de prelungire în baza unor resurse financiare suplimentare. Conform acestui Program, se preconizează facilitarea accesului la finanțare pentru cel puțin 90 de femei antreprenoare. Secretariatul CE a fost implicat activ în organizarea de dezbateri publice cu privire la acest proiect de Program, colectarea de propuneri și oferirea suportului necesar Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării pentru definirea și promovarea proiectului de Program.

CUPRINS

6	TOP 10 REALIZĂRI ÎN 10 ANI
10	ETAPELE EVOLUȚIEI CONSILIULUI ECONOMIC
14	MESAJUL PARTENERILOR DE DEZVOLTARE
22	MESAJUL ȘEFILOR GRUPURILOR DE LUCRU
30	ACTIVITĂȚILE CONSILIULUI ECONOMIC ÎN 2023:
31	Dereglementarea activității de afaceri
34	Digitalizarea economiei
38	Tranziția la economia verde
44	Abilitatea economică a femeilor și economia incluzivă
48	Alte subiecte importante
50	Construirea dialogului public-privat
58	SONDAJ ANUAL AL MEMBRILOR CONSILIULUI ECONOMIC

PROVOCĂRI ȘI BUNE PRACTICI ÎN ABILITAREA ECONOMICĂ A FEMEILOR

Comunitatea de afaceri, organizațiile donatoare și reprezentanții instituțiilor publice au discutat pe platforma Consiliului Economic, în cadrul ședințelor Grupului de lucru nr. 6 „Dezvoltarea Pieței Muncii”, provocările și bunele practici privind reglementarea în RM a serviciilor de îngrijire a copiilor. Participanții la dezbateri au menționat că tot mai multe femei vor să revină cât mai curând din concediul de îngrijire a copilului la serviciu, iar pentru aceasta au nevoie de un spectru mai variat de servicii de îngrijire a copilului. Reprezentanții autorităților au menționat că se întreprind măsuri în acest sens, iar organizațiile internaționale au subliniat că vor continua să susțină eforturile autorităților în acțiunile de abilitare economică a femeilor.

În cadrul GL a fost prezentat Regulamentul sanitar pentru crearea serviciilor de îngrijire la locul de muncă. Reprezentanții comunității de afaceri au relatat despre provocările în procesul de implementare a acestor obiective, și barierele care urmează a fi înlăturate.

CONCEPTUL ECONOMIEI INCLUZIVE

Pe 7 noiembrie 2023 în cadrul unei reuniuni dedicate a Grupului de lucru privind abilitarea economică a femeilor și egalitatea de gen din cadrul Consiliului Economic, a fost prezentat conceptul elaborat de MDED privind crearea unei economii incluzive, în care grupurile subreprezentate – femeile, locuitorii din mediul rural, diaspora, persoane cu nevoi speciale, să fie sprijinite ca să aibă o contribuție cât mai mare la activitatea economică.

Asociațiile de afaceri - membre ale Consiliului Economic, au subliniat importanța acțiunilor autorităților menite să susțină abilitarea economică a femeilor. Printre inițiativele care trebuie accelerate se numără accesul la resurse financiare, promovarea încadrării unui număr cât mai mare de femei în IT, crearea de politici de îngrijire a copiilor etc.

Consiliul Economic va acorda suport și în continuare pentru îmbunătățirea acestui concept.

ANTREPRENORIATUL SOCIAL

Subiectul dat a fost ridicat pe platforma Consiliului Economic, iar participanții la discuții au cerut impulsivarea dezvoltării antreprenoriatului social, pentru care e nevoie de parcurs mai mulți pași.

Printre aceștia - dezvoltarea unui program de finanțare pentru afaceri în domeniul antreprenoriatului social, crearea unui fond de investiții pentru întreprinderile sociale și de inserție, inclusiv conduse de femei; simplificarea procedurii de înregistrare și aplicarea înlesnirilor la înregistrare pentru întreprinderile sociale sau de inserție; actualizarea și aprobarea Programului Național de Dezvoltare a Antreprenoriatului Social pentru 5 ani; lansarea campaniilor de sensibilizare cu privire la rolul antreprenoriatului social în dezvoltarea economiei, în special - rurale. Întreprinderile sociale pot crea locuri de muncă, pot oferi servicii și produse inovative și genera impact social și economic, inclusiv pentru femeile din mediul rural. În acest sens, urmează a fi promovate bunele practici europene în domeniu și dezvoltat subiectul în continuare.

ASIMILAREA BUNELOR PRACTICI DE ABILITARE A FEMEILOR ȘI DE PLATĂ EGALĂ PENTRU MUNCĂ EGALĂ DE COMPANIILE DIN INDUSTRIA ELECTRONICĂ

Bunele practici în implementarea principiului „plată egală pentru muncă egală între femei și bărbați” și abilitare economică a femeilor sunt dezvoltate pe platforma CE cu membrii Asociației Companiilor din Industria Electronică din Moldova. Această activitate a fost parte din campania de informare privind necesitatea și valoarea implementării principiului de plată egală pentru muncă egală, lansată de Secretariatul CE în parteneriat cu UN Women și cu suportul financiar al Guvernului Suediei. La discuții au participat fondatori și manageri de companii, reprezentanți ai mediului academic, ai școlilor profesionale și a centrelor de excelență din domeniul electronice. Subiectele discutate au cuprins transparența salariilor pentru angajați și persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă; dreptul angajaților de a solicita și obține informații cu privire la gradele de remunerare, inclusiv pe principii de gen, etc.

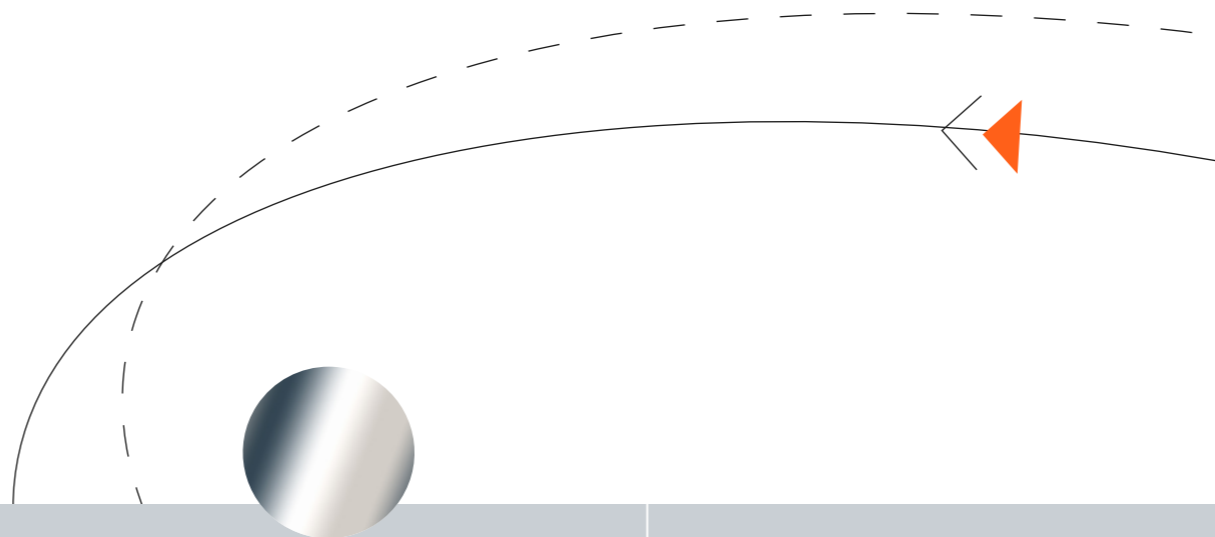

CUPRINS

6	TOP 10 REALIZĂRI ÎN 10 ANI
10	ETAPELE EVOLUȚIEI CONSILULUI ECONOMIC
14	MESAJUL PARTENERILOR DE DEZVOLTARE
22	MESAJUL ȘEFILOR GRUPURILOR DE LUCRU
30	ACTIVITĂȚILE CONSILULUI ECONOMIC ÎN 2023:
31	Dereglementarea activității de afaceri
34	Digitalizarea economiei
38	Tranziția la economia verde
44	Abilitatea economică a femeilor și economia incluzivă
48	Alte subiecte importante
50	Construirea dialogului public-privat
58	SONDAJ ANUAL AL MEMBRILOR CONSILULUI ECONOMIC

Alte subiecte importante

Cetățenii UE se vor putea angaja în Republica Moldova în lipsa unui permis de muncă

Parlamentul a votat pe 20 iulie 2023 un proiect de lege prin care simplifică angajarea în câmpul muncii pentru cetățenii UE dar și din alte state. Potrivit modificărilor legislative, vor putea să se angajeze în câmpul muncii din Republica Moldova, fără permis de ședere, cetățenii din cele 27 de state membre ale Uniunii Europene, dar și din țări precum Statele Unite ale Americii, Canada, Marea Britanie, Norvegia, Elveția, Japonia, Ucraina, Turcia, Georgia, Armenia și Azerbaidjan. Această modificare va contribui la deschiderea pieței muncii din Republica Moldova. Secretariatul CE a contribuit la elaborarea Analizei Impactului de Reglementare și a proiectului de lege propriu zis, ce a intrat în vigoare la 27 august 2023.

Frecvența redusă a controlului fizic al mărfurilor alimentare de origine non-animală la frontiera de stat

Executivul a aprobat pe 22 august 2023 modificări la Regulamentul privind modul de trecere a frontierei de stat pentru mărfurile supuse controlului de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA). Potrivit noilor modificări, obiect al controlului de identitate vor constitui minimum 10% din transporturile de produse alimentare de origine non-animală și produse care sunt utilizate ca ingrediente pentru prepararea alimentelor destinate consumului uman. Modificările la Hotărârea de Guvern nr. 938 au fost elaborate cu suportul Secretariatului și membrilor Consiliului Economic. Secretariatul a mai contribuit la promovarea și asigurarea consultărilor acestor modificări în cadrul a multiplelor ședințe pe diverse platforme, inclusiv pe cea a Consiliului Economic.

Promovarea modificărilor la Legea privind patentele

Conform prevederilor legale, activitatea în bază de patentă pentru un șir de activități economice urma să fie interzisă din 31 decembrie 2023. Această situație afecta dezvoltarea unui număr mare de IMM-uri din domeniul turistic, în special din mediul rural. Fiind alertat despre această situație de către asociațiile de business membre ale Consiliului Economic, Secretariatul CE a contribuit la promovarea amendamentelor legislative care extind cu doi ani aceste activități respective în bază de patentă.

PROIECTUL A FOST ADOPTAT DE PARLAMENT ÎN A DOUA LECTURĂ LA 7 DECEMBRIE 2023.

Strategia națională de dezvoltare economică 2023

Pe 20 decembrie 2023, pe platforma Consiliului Economic, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării a prezentat proiectul Strategiei Naționale de Dezvoltare Economică până în anul 2030 (SNDE 2030). Documentul prevede crearea unei economii moderne, productive, prospere și competitive care să stimuleze creșterea economică durabilă și echilibrată. Acest lucru trebuie să se realizeze prin: redresarea dezechilibrelor și asigurarea stabilității macroeconomice; consolidarea rezilienței economice și integrarea graduală în Piața Unică a Uniunii Europene.

Documentul poate fi consultat pe particip.gov.md și urmează să fie promovat în scurt timp conform procedurii stabilite.

Prevederile Legii cu privire la actele normative, referitoare la analiza impactului de reglementare

Ministerul Justiției a inițiat modificări la Legea cu privire la actele normative, pentru a raționaliza procedurile de elaborare a legilor. Printre altele, se propunea fuzionarea notei informative cu raportul analizei impactului de reglementare (AIR) și schimbarea denumirii acesteia în „nota de fundamentare”. Secretariatul CE a participat la mai multe ședințe cu Ministerul Justiției și Cancelaria de Stat și a propus formulări pentru conținutul notei de fundamentare și a venit cu soluții pentru a menține obligativitatea obținerii avizului Grupul de lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător la proiectele actelor normative care reglementează activitatea de afaceri. Majoritatea propunerilor au fost acceptate, iar proiectul a fost aprobat de Guvern în noiembrie și de Parlament în prima lectură în decembrie 2023.

Construirea Dialogului Public-Privat

PREMIERUL DORIN RECEAN A PREZIDAT DOUĂ ȘEDINȚE PLENARE ALE CONSILIULUI ECONOMIC ÎN 2023

▶ O ședință plenară s-a desfășurat chiar la începutul mandatului Prim-ministrului, pe 7 aprilie 2023.

DI. Dorin Recean a vorbit despre misiunea Guvernului de a moderniza și diversifica economia, de a implementa reforme în beneficiul creșterii economice, care să atragă investiții străine și să promoveze spiritul antreprenorial. În același timp, membrii Consiliului Economic au vorbit despre necesitatea liberalizării pieței muncii, susținerea eforturilor de eficientizare energetică a companiilor mari și încurajarea start-upurilor. Cea de-a doua ședință plenară s-a desfășurat pe 1 noiembrie 2023, în cadrul căreia Prim-ministrul a trecut în revistă principalele reforme care țintesc îmbunătățirea mediului de afaceri din Moldova, dar și cele 20 obiective din Strategia

”Moldova Europeană 2030”. Trei din acestea au o relevanță directă pentru comunitatea de afaceri și anume: dereglementarea și reducerea birocrăției, digitalizarea serviciilor G2B și susținerea IMM. Odată implementate, reformele din cadrul acestor 3 obiective ar putea aduce circa 5 mld lei de economii anual pentru business. Scopul principal al implementării Strategiei ”Moldova Europeană 2030” este creșterea bunăstării populației RM și poziționarea Moldovei pe prima poziție în regiune la capitolul ușurinței în desfășurarea afacerilor către anul 2027.

Sectorul asociativ a menționat un șir de provocări care necesită atenția autorităților, precum: deficitul forței de muncă, birocrăția încă excesivă în tot ce ține de administrarea afacerii, controalele de stat și necesitatea accelerării reformelor și digitalizării serviciilor G2B. Premierul a menționat că toate aceste subiecte se vor afla pe ordinea de zi a Guvernului și în anul următor.

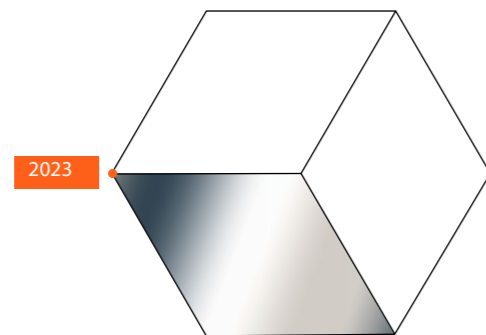

CUPRINS

6	TOP 10 REALIZĂRI ÎN 10 ANI
10	ETAPELE EVOLUȚIEI CONSILULUI ECONOMIC
14	MESAJUL PARTENERILOR DE DEZVOLTARE
22	MESAJUL ȘEFILOR GRUPURILOR DE LUCRU
30	ACTIVITĂȚILE CONSILULUI ECONOMIC ÎN 2023:
31	Dereglementarea activității de afaceri
34	Digitalizarea economiei
38	Tranziția la economia verde
44	Abilitatea economică a femeilor și economia incluzivă
48	Alte subiecte importante
50	Construirea dialogului public-privat
58	SONDAJ ANUAL AL MEMBRILOR CONSILULUI ECONOMIC

CUPRINS

6	TOP 10 REALIZĂRI ÎN 10 ANI
10	ETAPELE EVOLUȚIEI CONSILULUI ECONOMIC
14	MESAJUL PARTENERILOR DE DEZVOLTARE
22	MESAJUL ȘEFILOR GRUPURILOR DE LUCRU
30	ACTIVITĂȚILE CONSILULUI ECONOMIC ÎN 2023:
31	Dereglementarea activității de afaceri
34	Digitalizarea economiei
38	Tranziția la economia verde
44	Abilitatea economică a femeilor și economia incluzivă
48	Alte subiecte importante
50	Construirea dialogului public-privat
58	SONDAJ ANUAL AL MEMBRILOR CONSILULUI ECONOMIC

INTEGRAREA ECONOMICĂ A REFUGIAȚILOR

La Consiliul Economic a fost dezbătută modalitatea în care persoanele strămutate forțat pot fi antrenate în activități economice în țara noastră. Discuțiile au avut loc la solicitarea Ministerului Afacerilor Interne și Inspectoratului General pentru Migrație. Participanții la dezbateri au menționat necesitatea evaluării actualului cadru legal și identificării lacunelor care, odată înlăturate ar putea facilita participarea beneficiarilor statutului de protecție temporară în Moldova în activități economice.

Urmare a dezbaterilor s-a convenit că ministerele de resort în scurt timp vor propune soluții care să contribuie la integrarea economică a beneficiarilor de protecție temporară în RM.

PLATA UNICĂ DE ECHITATE ÎN CAZUL CONSUMATORILOR DE GAZE CARE ALEG SĂ IASĂ PE PIAȚA LIBERĂ

O ședință la acest subiect, pe 16 iunie 2023 a fost organizată împreună cu asociațiile de antreprenori și Consiliul Economic pe lângă Prim-ministru. Ministrul Energiei, Victor Parlicov, a răspuns întrebărilor agenților economici care erau puși în situația ca până la 1 iulie 2023 să aleagă pe care piață a gazelor vor să rămână – pe piața liberă sau pe cea reglementată, conform dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale (CSE) din 31 mai. Potrivit datelor Moldovagaz, 86 de agenți economici au ales să schimbe furnizorul de gaze migrând de la furnizorul de ultima opțiune, care are tarif reglementat de ANRE, la furnizori de pe piața liberă. 54 de companii au câte două contracte, fiind simultan pe ambele piețe. Prin decizia CSE, Guvernul a intervenit pentru a opri această migrație și a face anumite modificări în cadrul de reglementare. O săptămână mai târziu, la Consiliul Economic, Ministerul Energiei a organizat o nouă rundă de consultări și după ce au primit calculele plății unice de echitate de la Moldovagaz, opt companii au decis să rămână la furnizorul de ultimă opțiune. Totodată, există și agenți economici care ar avea de recuperat bani de la Moldovagaz în cazul în care ar decide să iasă pe piața liberă.

CUPRINS

6	TOP 10 REALIZĂRI ÎN 10 ANI
10	ETAPELE EVOLUȚIEI CONSILULUI ECONOMIC
14	MESAJUL PARTENERILOR DE DEZVOLTARE
22	MESAJUL ȘEFILOR GRUPURILOR DE LUCRU
30	ACTIVITĂȚILE CONSILULUI ECONOMIC ÎN 2023:
31	Dereglementarea activității de afaceri
34	Digitalizarea economiei
38	Tranziția la economia verde
44	Abilitatea economică a femeilor și economia incluzivă
48	Alte subiecte importante
50	Construirea dialogului public-privat
58	SONDAJ ANUAL AL MEMBRILOR CONSILULUI ECONOMIC

CONSTRUCTORII SOLICITĂ MODIFICAREA LEGII ACHIZIȚIILOR PUBLICE

În 52% din cazuri de achiziție publică, autoritățile dau câștig operatorilor economici care prezintă o ofertă cu cel mai mic preț. Așa arată datele Studiului "Deficiențele sistemului de achiziții publice. Ofertele anormal de scăzute în procedurile de achiziție de lucrări", inițiat de CNPM. Documentul a fost prezentat pe 28 iulie 2022 în cadrul grupului de lucru „Reducerea ocupării informale și a fenomenului „salariilor în plic” al Consiliului Economic pe lângă prim-ministrul RM.

Autorii Studiului susțin că, după ce câștigă contractul de achiziție, cu cel mai mic preț, agentul economic este pus în situația să modifice contractul de achiziție, pentru că costurile din acesta nu corespund cu realitatea. Sau recurge la efectuarea unor lucrări de o calitate foarte scăzută. Iar aceasta duce la o situație în care, construcția nici nu reușește să fie dusă la capăt, că deja necesită reparație. Recomandările din Studiul vor fi prezentate autorităților pentru a fi luate în considerare la elaborarea modificărilor la cadrul normativ din domeniu.

Activitatea Comitetului Național pentru Facilitarea Comerțului pe agenda Comisiei Economice a Organizației Națiunilor Unite pentru Europa (UNECE)

La Geneva s-a desfășurat cea de-a 8-a reuniune a Comitetului de coordonare a capacităților comerciale și a standardelor, organizată sub auspiciile Comisiei Economice pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite. În numele RM în cadrul sesiunii al Comitetului de nivel înalt „Eliminarea barierelor de reglementare și de procedură în calea comerțului în regiunea Comisiei Economice pentru Europa”, expertul Secretariatului CE a prezentat o declarație în care a menționat principalele realizări înregistrate de Republica Moldova, în special în domeniul facilitării comerțului și al tranziției verzi în conformitate cu Agenda 2030 și Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD), și a îndemnat partenerii de dezvoltare să ia în considerare acordarea finanțării necesare pentru a susține reformele din Moldova. Coordonatorul rezident al ONU în Moldova, Simon Springett, a subliniat că rata de implementare a Acordului OMC privind facilitarea comerțului în Moldova depășește rata globală și a felicitat Moldova pentru progresele înregistrate în simplificarea procedurilor comerciale, îmbunătățirea transparenței și integrarea celor mai bune practici în reglementările și procedurile legate de comerț. Ca urmare a constatărilor discutate în cadrul evenimentului, la 13 decembrie 2023, Secretariatul CE, în cooperare cu Comisia UNECE, a organizat un atelier de lucru pentru comunitatea de afaceri și reprezentanții instituțiilor de stat pentru a prezenta rezultatele studiului UNECE privind barierele de reglementare și procedurale în calea comerțului.

Ministerul Muncii și Protecției Sociale a comunicat asociațiilor de afaceri despre reformarea Inspectoratului muncii

Inspectoratul de Stat al Muncii este într-un proces de reformare. Despre aceasta, pe August 7, 2023, a anunțat secretară de stat al Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Corina Ajder în cadrul ședinței Grupului de lucru „Reducerea ocupării informale și a fenomenului „salariilor în plic” al Consiliului Economic.

Secretara de stat a mai menționat că inspectorii, instituției reorganizate, vor avea o abordare obiectivă în procesul efectuării controalelor în raport cu agentul economic și că se vor face doar controale ce țin de aspectele muncii informale.

MARK BOWMAN,

Vicepreședintele Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare s-a întâlnit cu experții Secretariatului Consiliului Economic

În cadrul discuțiilor din 29 martie 2023, Vicepreședintele BERD a ținut să afle mai multe despre ultimele evoluții a climatului investițional în RM și subiectele de pe agenda Consiliului Economic: reformele legate de dereglementare a activității de business pentru a reduce birocrăția, modificări legislative care ținesc modernizarea serviciilor publice și stimularea transformării digitale etc. A fost apreciată implicarea și suportul BERD pentru consolidarea sistemului de identificare electronică și crearea platformelor tehnologice eKYC și eNotary, precum și de digitalizare a procedurilor vamale la export – proiecte inițiate de Secretariatul CE. La rândul său Vicepreședintele BERD a apreciat pozitiv activitatea Consiliului Economic și a Secretariatului, și a subliniat importanța existenței unei platforme eficiente de dialog public-privat care să asigure o comunicare eficientă dintre comunitatea de afaceri și Guvern.

CUPRINS

6	TOP 10 REALIZĂRI ÎN 10 ANI
10	ETAPELE EVOLUȚIEI CONSILULUI ECONOMIC
14	MESAJUL PARTENERILOR DE DEZVOLTARE
22	MESAJUL ȘEFILOR GRUPURILOR DE LUCRU
30	ACTIVITĂȚILE CONSILULUI ECONOMIC ÎN 2023:
31	Dereglementarea activității de afaceri
34	Digitalizarea economiei
38	Tranziția la economia verde
44	Abilitatea economică a femeilor și economia incluzivă
48	Alte subiecte importante
50	Construirea dialogului public-privat
58	SONDAJ ANUAL AL MEMBRILOR CONSILULUI ECONOMIC

ATELIER DE LUCRU MOLDO-ROMÂN

Pe 26 octombrie 2023, împreună cu Ambasada României în RM, Secretariatul CE a organizat un atelier de lucru cu tema „Cooperarea vamală în vederea eficientizării traficului prin punctele de trecere a frontierei dintre Republica Moldova și România”. La eveniment au participat Ambasadorul României în RM, conducerea Autorității Vamale Române, a Serviciului Vamal al RM, și a posturilor vamale din România și Moldova. În cadrul discuțiilor s-a menționat punerea în aplicare a unor măsuri comune privind îmbunătățirea capacității infrastructurii, a interoperabilității și a eficienței serviciilor la punctele de trecere a frontierei, pentru a asigura accesibilitatea agenților economici la rețeaua transeuropeană de transport. În cadrul evenimentului, reprezentanții comunității de afaceri au avut ocazia să adreseze întrebări și să obțină clarificări relevante din partea autorităților vamale atât din Republica Moldova, cât și din România.

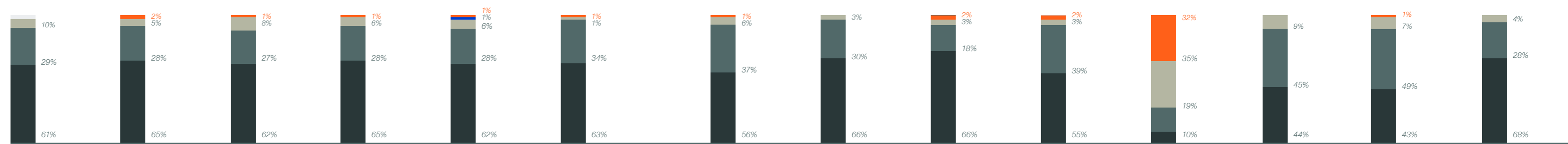

VIZITĂ DE STUDIU LA CONSILIUL NAȚIONAL SUEDEZ DE COMERȚ

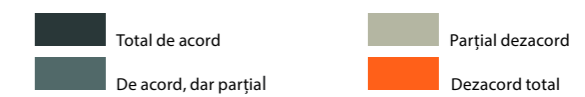
Pe 5 decembrie 2023 o delegație a RM, compusă din reprezentanți ai Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, Organizației pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului și ai Secretariatului CE, a efectuat o vizită de studiu la Consiliul Național Suedez de Comerț, cu sediul în Stockholm. Scopul vizitei a fost transferul experienței suedeze în ceea ce privește promovarea schimburilor economice și informațiilor despre instrumentele economice utile în promovarea exporturilor în Uniunea Europeană. Experiența preluată va permite instituțiilor statului să elaboreze reforme care să contribuie la facilitarea accesării pieței UE de către agenții economici din RM. Subiectele de colaborare cu instituțiile de stat din țările nordice au fost discutate și cu ES Ambasadoarea RM în Suedia, Islanda, Norvegia și Finlanda, dna Liliana Guțan. În urma întrevederilor și discuțiilor din cadrul vizitei, Consiliul Național de Comerț din Suedia a decis să elaboreze un curs avansat de instruire privind integrare europeană în sprijinul instituțiilor din Moldova și Ucraina. Cursul va avea drept scop oferirea de instrumente care să permită funcționarilor de la Chișinău și Kiev să poarte negocieri mai eficiente în procesul de aderare la comunitatea UE.

Sondaj de opinie

Sondajul a fost realizat în perioada ianuarie-februarie 2024, la care au participat 82 din 145 de membri ai Consiliului Economic.

Consiliul Economic continuă să fie văzut ca o platformă de dialog public privat nepartizan?	Rezultatele obținute de Consiliul Economic contribuie la creșterea popularității platformei în rândul comunității de afaceri?	Consiliul Economic promovează inițiative care corespund intereselor asociațiilor de afaceri și bunelor practici internaționale.	Secretariatul Consiliului Economic asigură o legătură eficientă cu membrii Consiliului Economic și cu comunitatea de afaceri în sens larg pentru a identifica principalele constrângeri care afectează climatul de afaceri și cu privire la măsurile de soluționare a acestora (de exemplu, punerea în aplicare a unor noi reforme de politică favorabile întreprinderilor, modificări de reglementare și/sau modificări legislative)?	Considerați Consiliul Economic un mecanism eficient de promovare a dialogului dintre Guvern și comunitatea de afaceri?	Consiliul Economic este un instrument eficient în promovarea reformelor pro-business.	Interacțiunea dintre Secretariatul Consiliului Economic și factorii de decizie din Guvern permite o mai bună implementare a reformelor?	Consiliul Economic promovează inițiative relevante pentru procesul de digitalizare a economiei.	Consiliul Economic promovează reformele și inițiativele care contribuie la consolidarea abilității femeilor în afaceri.	Consiliul Economic asigură un dialog eficient între instituțiile guvernamentale și comunitatea Întreprinderilor Mici și Mijlocii pentru a aborda problemele ridicate de IMM-uri.	Nereprezentarea comunității de afaceri în CE generează acuzații de partizanat?	Cum apreciați impactul activităților de comunicare și vizibilitate ale Secretariatului Consiliului Economic?	S-a îmbunătățit mediul de afaceri în domeniile în care Consiliul Economic și-a desfășurat activitatea?	Consiliul Economic este un instrument esențial în promovarea reformelor economice și este important ca acesta să își continue activitatea în viitorul apropiat.
---	---	---	--	--	---	---	---	---	--	--	--	--	---

CUPRINS

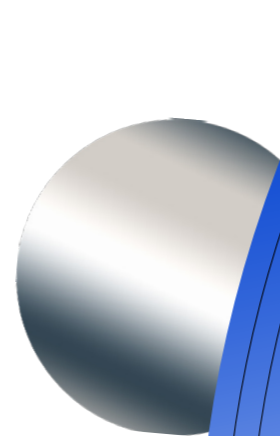
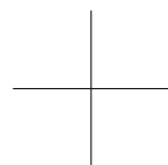
- 6 TOP 10 REALIZĂRI ÎN 10 ANI
- 10 ETAPELE EVOLUȚIEI CONSILULUI ECONOMIC
- 14 MESAJUL PARTENERILOR DE DEZVOLTARE
- 22 MESAJUL ȘEFILOR GRUPURILOR DE LUCRU
- 30 ACTIVITĂȚILE CONSILULUI ECONOMIC ÎN 2023:
 - 31 Dereglementarea activității de afaceri
 - 34 Digitalizarea economiei
 - 38 Tranzitia la economia verde
 - 44 Abilitatea economica a femeilor și economia incluzivă
 - 48 Alte subiecte importante
 - 50 Construirea dialogului public-privat
- 58 SONDAJ ANUAL AL MEMBRILOR CONSILULUI ECONOMIC

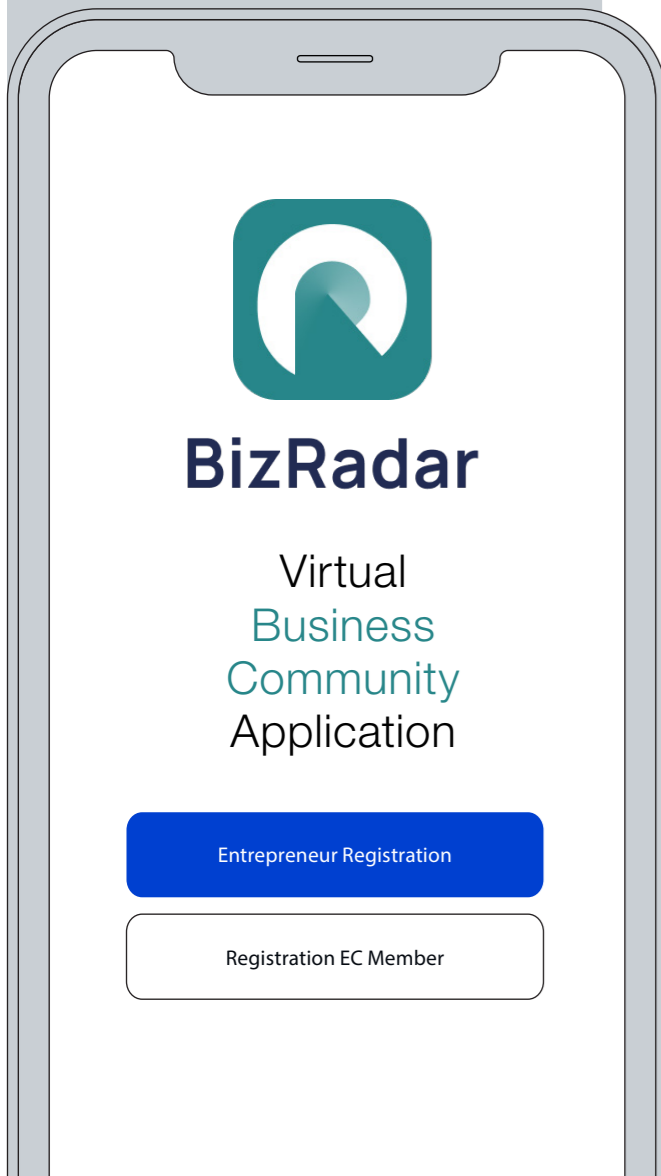
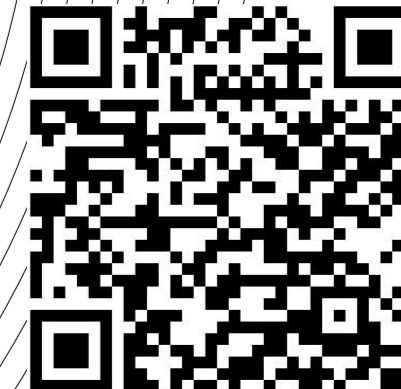
EDIFICAREA DIALOGULUI ÎN CADRUL COMU- NITĂȚII VIRTU- ALE DE AFACERI - BIZRADAR

Oferirea unui instrument de interacțiune directă dintre membrii Consiliului Economic și antreprenori cu autoritățile - este primul obiectiv al acestei aplicații mobile, dar și posibilitatea de măsurarea a gradului de deschidere a agențiilor guvernamentale față de necesitățile businessului, instrumentele de sondaje instantane, colectare a propunerilor de a mediului de afaceri, deasemenea se regăsesc printre funcționalitățile BizRadar.

Aceasta a fost dezvoltată la inițiativa Secretariatului Consiliului Economic cu sprijinul BERD și către finele anului 2023 aplicația număra o comunitate de cca 1350 de utilizatori. Secretariatul CE a inițiat consultări cu mai mulți parteneri de dezvoltare ce au obiective similare, pentru extinderea funcționalităților BizRadar și diversificarea conținutului de valoare pentru antreprenori.

Aplicație virtuală a comunității de afaceri

Autorii Raportului Anual

Echipa Secretariatului Consiliului Economic:

a fost elaborat și redactat
de experții Secretariatului
Consiliului Economic,

și anume:

Ion Lupan
Șeful Secretariatului

Roman Laduș
consultant economic

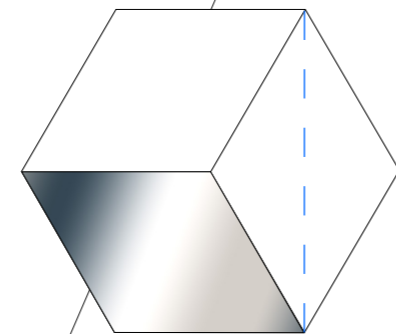
Diana Levenco
consultant economic

Sveatoslav Cazac
consultant juridic

Vitalie Tarlev
consilier pe digitizare

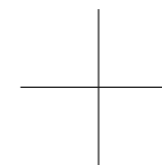
Marina Cojocaru
expert în comunicare

Tatiana Pascal
asistent administrativ

Coordonare editorială: Marina Cojocaru. Designer: Oxana Capatina.

Secretariatul Consiliului Economic se angajează să asigure egalitatea de gen. Ne străduim să folosim un limbaj neutru din punct de vedere al genului în publicațiile noastre.

Secretariatul Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru este sprijinit de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, cu susținerea financiară a Fondului Guvernului Marii Britanii pentru Buna Guvernare.

Acest raport a fost elaborat de consultanții Secretariatului Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru, angajați de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) în cadrul proiectului sus-menționat. BERD nu își asumă nicio răspundere pentru calitatea muncii lor în cadrul proiectului menționat mai sus. În particular, BERD nu oferă nicio garanție, expresă sau implicată, la utilizarea oricăror informații dezvăluite în acest raport. De asemenea, BERD nu își asumă nicio răspundere pentru prejudicii sau daune directe, indirecte sau consecvente din cauza utilizării informațiilor din acest raport. Orice decizie de a folosi și aplica sau de a face referință la acest raport, este responsabilitatea recipientului raportului sau a celui care a luat decizia dată. Această declarație de exonerare de răspundere se va aplica chiar și în cazul când raportul poate fi pus la dispoziția altor persoane printr-o cerere de permisiune sau prin aprobarea îndeplinirii cerințelor legale.

